

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 46

1983 LAPKRIČIO – NOVEMBER 10 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE St. LA SALLE, P. Q. H8P IC4, Tel: 366-6220

35 c.

SAVAITINIAI ĮYKIAI

KUBIEČIAI IŠ GRENADOS GRĮŽO NAMO

Čimtas kubiečių belaisvių iš Grenados buvo sugrąžinti į Kubą. Juos pasitiko Kubos prez. Fidel Castro, komunistų partijos garbės sargyba ir karinis orkestras.

Vietos radijas pranešė, kad Carlos Diaz, komunistų partijos aukščiausias viršininkas Amerikos sekcijai, kurio pagrindinis tikslas plėsti Kubos įtaką ir infiltravimą į Vakarų hemisferą, žuvo per amerikiečių invaziją.

Vėliau buvo atvežta dar 300 kubiečių belaisvių.

Kur būtų atsidūrę belaisviai, jeigu pačioje situacijoje sovietai būtų pagavę?

GRENADA IŠSIUNTĖ SOVIETŲ DIPLOMATUS

Apie 10 sovietų, Kubos ir Lybijos diplomatų buvo išsiųsti iš Grenados lapkričio 3 d. Liko tik vienas kubietis prižiūrėti ambasados pastatą.

MARINAI GRĮŽTA NAMO

Apie 2.300 JAV karių grįžta namo iš Grenados. Prekybos ir verslo įstaigos pradeda normalų darbą.

Pažadėta, kad demokratiški rinkimai vyks už 1 metų.

SUSPROGDDINO IR IZRAELIO KARINĘ BŪSTINĘ

Lapkričio 4 d., pietinėje Libano dalyje, Tyro mieste buvo pakartotas savižudiškas metodas ir išsprogdinta Izraelio vyr. karinė būstinė. Žuvo 39 žmonės, 30 sužeistų. Ankstyvo ryto užpuolimas buvo įvykdytas tokiu pat būdu, kaip prieš JAV ir Prancūzijos taikos korpuso būstines Beirute: sunkvežimis, pakrautas 500 kg. sprogstama medžiaga, įvažiuojo pro pirmuosius apsaugos vartus. Sargybiniui į jį šovus, sunkvežimio sprogo, nepastebėjęs pagrindinio pastato. Či sunkvežimį vairavo senas žmogus.

Islamo Jihad / šventojo karo / organizacija ir pogrindžio fundamentalistai pranešė, kad tai esą jų darbai ir paskelbta komunikate, raskalaudami Izraelio kariuomenės atitraukimo iš Libano, galį pasiųsti dar 2.000 tokių savižudiškų sunkvežimių.

Izraelis tuojau atsilygino, bombarduodamas Libano užnugario Syrijos kariuomenės dalinius ir PLO būstines.

Izraelio gynybos ministras Moshe Arens pareiškė, kad nesvarbu, kurį anti-Izraelio teroristų grupę iš jų esamų 15-kos įvykdė už-

puolimą, nes jos visos gaudėios paramą iš Syrijos.

Izraelio lėktuvai, sakoma, pataikė ir į Syrijos kariuomenės susigrupavimą, sudaužydami 16 sovietų gamybos tankų. Radijas skelbia, kad žuvo 60 žmonių ir apie 100 sužeistų.

Teroristai sakosi, jog jie nori išstumti tarptautinius taikos korpusus ir Izraelio kariuomenę iš Libano.

Izraelis taip pat skelbia, kad bus atsikeršyta "septyneriopai". Neskelbia, kad pasitrauks iš jo okupuotų plotų, kas pirmoje eilėje sukėlė neramumus, kurie privėdė prie sumišimo ir karo veiksmų.

Valstybinis Beiruto radijas praneša, kad virš 100.000 palestiniečių ir Libano civilių gyventojų šiauriniame Libane dėl pastražėjusių kautynių tarp Arabų draugų ir priešų, gyvena be elektros ir be maisto atsargų. Tripolyje gyventojai neturi pastogių, ligoninių, trūksta vandens, nėra elektros nei duonos. Iš sudaužytų alyvos rafinerijų kyla tiršti, juodi dūmai.

PIRMIEJI TAIKOS PAŠNEKESIAI ŽENEVOJE

Libano prezidentas Amin Gemayel'is užgrybė pirmuosius pašnekesius tarp kariaujančių Libano frakcijų, vykstančių Ženevoje.

Gemayel'is yra įpareigotas prarasti tarptautines dešybas, kad Izraelio trupės pasitrauktų iš pietinio Libano.

TURKIJOS RINKIMUOSE LAIMĖJO EKONOMISTAS

Balsuotojai Turkijoje pasisakė už parlamentarinę daugumą, vadovaujamą ekonomisto Turgut Ozal, kuris turi stiprius ryšius su Vakarų verslo pasauliu.

Buvęs prez. K. Evren, kariuomenės vadas, kuris 1980 m. paėmė valdžią iš besipriešinančių grupių, užsitaravo padėkos už tvarkos ir ištatymų laikymosi priežūrą ir galimybę įvykdyti demokratinius rinkimus.

Kariuomenei perėmus valdžią, jis sutiko tvarkyti Turkijos ekonomiką su sąlyga, kad galės laisvai operuoti. Jo dėka Turkijos eksportas pakilo 62% baigiantis 1981 m. ir infliacija iš 130% nukrito iki 30%.

ANDROPOV'AS NEDALYVAVO DVIEJUOSE TRDICINIUOSE PARADUOSE

Sovietų Sąjungos prezidentas Jurij Andropov'as, nedalyvavo bolševikų revoliucijos sukaktuviniame parade nei tradiciniame kariniame parade, vykusiame lapkričio 6

d. Buvo ši kartą iš anksto pranešta, kad jis yra stipriai peršalęs. Tačiau diplomatai galvoja, kad jo liga yra rimtesnė. Užsieniečiai nėra jo matę nuo rugpjūčio mėnesio ir praeitą mėnesį jis atšaukė savo vizitą Bulgarijai dėl nesveikatos.

Kariniame parade dauguma Vakarų ambasadorių, protestuodami dėl Sovietų invazijos Afganistane, ketvirtą kartą nedalyvavo / šįmet buvo tik Italijos pasiuntinys /.

Raudonoje Aikštėje, trenkiant degančio gazolino kvapų kamuoliams, pražygiavo išdresiruoti kariai, tankai, raketos.

Taip vėl skelbė "taiką" ir "laimėjimus" bei pažangą Sovietų Sąjungai. "Karingosios" valstybės, kaip kad Amerika – ne tik kad tokių paradų nerengia, bet ir karinės revoliucijos neturi įvedusi....

VLIKO – PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PASITARIMAI

Sekant VLIKO pirm. dr. K. Bobelio ir PLB pirm. inž. V. Kamanto susitarimą VI-jo PLB Seimo metu, PLB spalio 13 d. VLIKUI pranešė, kad sudaryta pasitarimams komisija iš inž. Algimanto Gečio (pirmininkas), dr. Kazio Ambrozaičio ir inž. Juozo Danio.

VLIKAS pranešė Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, kad VLIKO komisija sudaryta sekanti: inž. Liūdas Grinius (pirmininkas), Teodoras Blinstrubas ir Vladas Šoliūnas. Pasitiks pasitarimus pradėti Chicagoje, pasirinktinai lapkričio 19, 26 arba gruodžio 3 dienomis.

VLIKO VALDYBOS NARIAI EUROPOJE

Rugsėjo 19-26 d. VLIKO pirmininkas dr. K. BOBELIS ir narys inž. L. GRINIUS lankėsi Anglijoje, Vokietijoje ir Liuksemburge. Pagrindinis šios kelionės tikslas buvo dalyvauti XVI-me Pasaulio Anti-Komunistinės Lygos suvažiavime, kuris vyko rugsėjo 20-22 dienomis Liuksemburge. Kelionė buvo taip pat išnaudota susitikimams su lietuviais Hiutenfelde, Miunchene ir Londone.

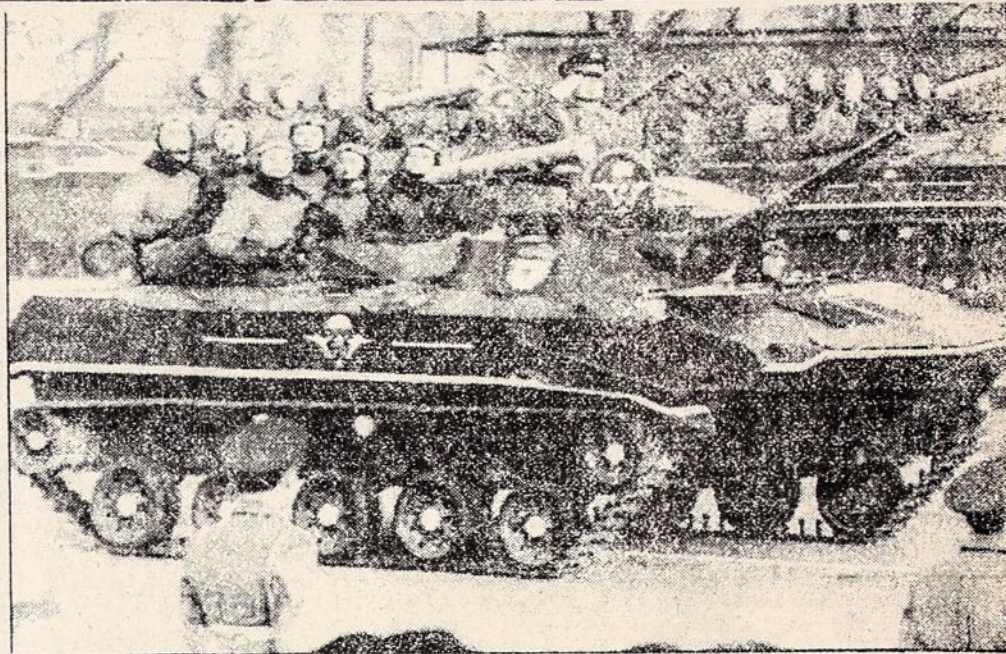
LIUKSEMBURGE vykusiame PAKL suvažiavime lietuvius atstovavo dr. K. Bobelis ir inž. L. Grinius, o stebėtojo teisėmis (ne VLIKO lėšomis) dalyvavo ir J. Bobelis iš Londono.

PAKL suvažiavime apie 400 dalyvių atstovavo 75 tautas ir 9 tarptautines organizacijas: 15 iš Afrikos, 21 iš Azijos ir Australijos, 21 iš Europos, 7 iš Lotynų Amerikos, 9 iš Artimųjų Rytų ir 2 iš Šiaurės Amerikos. Suvažiavimą stebėjo 34 laikraštiniškai iš 14-os valstybių.

Suvažiavimo atidarymas įvyko Europos Parlamento rūmuose. Jį sveikino Liuksemburgo vyriausybės atstovai ir Europos Parlamento nariai. Pagrindinę kalbą pasakė Europos Parlamento narys P. V. ANDERKHOVEN iš Belgijos. Sekančių dviejų dienų posėdžiai vyko Novatel viešbutyje, pradedant bendrais pusryčiais ir baigiant vėlyva vakarine. Visų atstovų (po 2 kiekvienai organizacijai) išlaikymą suvažiavimo metu apmokėjo rengėjai – "Ligue Internationale de la Liberte" ir "European Council for World Freedom" (Europos Taryba Pasaulio Laisvei).

Suvažiavimo darbotvarkėje buvo PAKL vadovybės ir šios pasaulio dalių organizacijų pranešimai, paskaitos ir dalyvių klausimai – diskusijos. Taip pat buvo sudarytos keturių rezoliucijų komisijos. Oficiali suvažiavimo kalba buvo prancūzų, tačiau bent pusė paskaitininkų naudojo anglų kalbą. Sesijų metu visos kalbos buvo lygiagrečiai verčiamos į prancūzų, anglų, kiniečių ir ispanų kalbas.

Suvažiavimo salė ir delegacijų stalai buvo papuošti dalyvaujančių valstybių vėliavomis. Lietuvos tautinės vėliavos buvo pagamintos Washingtono ponų, Reginos PETRU-TIENĖS ir Reginos LIOGIENĖS. Ypač dėmesio vertos buvo šios paskaitos: Dr. JACQUELYN K. DAVIS (Institute for Foreign Policy Analysis, Cambridge, MA): "JAV pasaulinė strategija ir Atlanto Sąjunga"; VLADIMIR BUKOVSKY (Stanford University, CA.): "Vakariečių iliuzijos: pacifistai prieš taiką"; H. MAJROUH (Afghanistan Information & Documentation Center, Paris): "Afganistano išsūkis ir laisvės kaina" (ilustruota paveikslais iš Afganistanų kovų); Sir WALTER WALKER (Britų dimisijos generolas): Būsime vieningi, arba mus pakars pavieniui"; MARIE –

PRIEŠLĖKTUVINIAI PABŪKLAI RAUDONOJOJE AIKŠTĖJE,

FRANCE GAROUD (Institut International de Geopolitique, Paris): "Detantė arba apsigynimas?"

Lietuvai suvažiavimo darbotvarkėje buvo paskirtas laikas antros dienos popietėje po V. Bukovskio kalbos. Deja, tai buvo atidėta, o vėliau dėl laiko stokos, – neįvykdyta. VLIKAS buvo paruošęs rezoliuciją ir informacinę medžiagą, kurios apie 100 patraukliai apipavidalintų aptankų buvo įteikta visoms atstovybėms. Jokia kita delegacija tolygios medžiagos nebuvo paruošusi.

Abu lietuviai dalyvavo suvažiavimo didkūnijose ir rezoliucijų komisijose. Dr. K. Bobelis buvo referentu Pasaulinės Strategijos komisijoje ir pavadavo jos pirmininką; inž. L. Grinius dalyvavo Ekonomijos ir Prekybos komisijos darbuose ir paruošė jai rezoliucijas.

Suvažiavimo bėgyje buvo susipažinta su daugelio tautų atstovais. Savo keliu, lietuvių dalyvavimas davė progą susipažinti su kitų tautų problemomis ir pasaulinio masto pastangomis prieš komunistų agresiją.

Paskutinę suvažiavimo dieną dalyviai priėmė 30 iš 34 iš anksto pasiūlytų rezoliucijų. VLIKO pasiūlyta rezoliucija buvo nr. 5: "Apie Estijos, Latvijos ir Lietuvos padėtį". Buvo taip pat priimtos visos rezoliucijų komisijų paruoštos bendro pobūdžio rezoliucijos. Pasaulinio Anti-Komunistinės Lygos pastovus sekretoriatas visas rezoliucijas turi įteikti adresantams. Liuksemburgo laikraščiai apie suvažiavimą, eigą ir jo paskaitas rašė išsamius straipsnius kiekvieną dieną.

MIUNCHENE dr. K. Bobelis ir inž. L. Grinius susipažino su RADIO LIBERTY lietuvių skyriaus vedėju K. ČEGINS-KIU ir telefonu susisiekt su kitais radijo programos darbuotojais. Svarbiausias šio susitikimo tikslas buvo išsiaiškinti padėtį ir galimas išeitis ryšium su planuojamu bendro Pabaltijo respublikų radijo skyriaus sudarymu. Atsivėlgiant į tris skirtingas kalbas ir skirtingas lietuvių, latvių ir estų padėtis, toks sujungimas gali būti lietuviams nenaudingas. Lietuviai atstovauja bent pusę Pabaltijo gyventojų, nors JAV kiekvienai tautai skiria po tiek pat personalo ir programos laiko.

Miunchene buvo taip pat patikrintas VLIKO archyvų statusas ir pasvertos galimybės juos parvežti į JAV.

HIUTENFELDE lankėsi inž. L. GRINIUS, kuris susipažino su Vasario 16 Gimnazijos personalu ir Lietuvių Kultūros Instituto Centru. Vasario 16 Gimnazijos patalpose taip pat yra VLIKO archyvo dalis ir buvo teiraujamasi apie galimybes šį archyvą perkelti į JAV. Pokalbiuose su vietos veikėjais inž. L. Grinius turėjo progą išsiaiškinti ELTOS vokiečių kalba atgaivinimo sąlygas. Spalio mėnesį naujasis ELTA-PRESSEDIENST biuletenis, redaguojamas K. Barone jau išleistas.

LONDONE dr. K. BOBELIS ir inž. L. GRINIUS lankėsi Lietuvių Namuose. Draugiškuose pokalbiuose buvo aptarti Didžiosios Britanijos lietuvių reikalai ir pasikeista nuomonė dėl VLIKO rūpesčių ir darbų. Abu VLIKO Valdybos nariai susipažino su nauju EUROPOS LIETUVIO redaktorium Jz. MAŠANAUSKU. Tos pačios dienos vakare abu VLIKO atstovai padarė pranešimą susirinkusiai lietuvių visuomenei, kurios tarpe buvo Lietuvos atstovas Vincas BALICKAS suponia, Didžiosios Britanijos Lietuvių S-gos pirm. Juras ALKIS, inž. Juozas VILČINSKAS ir kiti.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail, Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 16.00
Rėmėjo – \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Lietuvos kariuomenės šventę minint

V. MIUGĖLA rašė, prisimindamas Lietuvos Kariuomenės šventę:

Savanoriai kalbomis apkalbėti, dainomis apdainuoti, jų nuopelnai įvertinti, aprašyti, jau pateko istorijon. Kai kas savanorystę pabandė net komerciniu būdu įvertinti: girdi, savanoriais išeiti "apsimokėję", nes už tai buvo žadėta gerai atlyginti – duoti nemokamai žemės, ir t. t. Taip ima atrodyti nutolusiųjų generacijų nesavanoriams, kai kuriems, kurie visai jau nebeįsivaizduoja nepriklausomybės kovų pavojaus gyvybei.

Išeidami Lietuvos kariuomenės, jaunuoliai visiškai nieko nelaide ir nežinojo, ką jie laimės. Anais sunkiais metais jie negaudavo pakankamai apavo nei drabužių, o ir valgio labai trūko. Jų ryžtas tebuvo jaunuoliškas idealizmas ir tėvų įkalbėtoji nepriklausomos Lietuvos /savo valstybės/ vizija. Juos žavėjo suvereninės lietuviškos valstybės idėja: sava valdžia, sava kariuomenė, sava lietuviška kalba. Vargiai kurstytų jaunuolių įsivaizdavo, kaip Lietuva atrodytų, kai ji bus suvereninė ir laisva valstybė. Juo labiau jie negalėjo iš anksto tikėtis, kad jiems bus atlyginta. Priešingai, pavojų buvo daug. Epideminės ligos ir mirtis nuo priešo kulų bei durklių juos nuolat sekiojo. Daug šimtų jaunuolių neteko gyvybės.

Tautos šviesuoliai žadino tautą nepriklausomam gyvenimui. Tam jų žygiui paremti jauni vyrai buvo šaukiami prie ginklo. Kurie tą balsą išgirdo, buvo savanoriai kūrėjai.

Tautos nepriklausomybę apsprendžia trys veiksniai: kultūrinis, politinis ir karinis. Nepriklausomybės kūrėjai, anų laikų politikai bei laikraštininkai suprato, kad be ginkluotos pajėgos, be savanorių nebus laisvos Lietuvos. Buvo trys priešai: rusai bolševikai, lenkai ir vokiečiai bermontininkai. Nei ginklų, nei pinigų nebuvo. Bet buvo karšta tėvynės meilė. Buvo ir pasiaukojimas.

Nepriklausomybės Pradžia

Nepriklausomybės atstatymo pradžią pulk. Šepetys suskirsto į du laikotarpius:

I – nuo nepriklausomybės paskelbimo, 1918 vasario 16, iki tų pat metų lapkričio 11;

II – nuo 1918 lapkričio 11 iki 1919 vasario 16.

1918 metų laikotarpis netikrumo ženkle: neatsikratyta vokiečių, vėliau Bermonto-Avalovo valdžios; visur lygia greta maišėsi ginkluoti vokiečiai, kurie atrodė, buvo stipresni už mus. Tuo metu buvo registruojami mūsų savanoriai /nuo balandžio iki spalio/. Trukdant vokiečiams, savanorių registracija buvo nevieša, lyg ir pogrindyje. Iki 1918 spalio užsiregistravo tik 39 karininkai ir 2 kareiviai pirmūnai. 1918 spalio 16 į Vilnių atvyko pirmieji savanoriai. Spalio 17 įvyko pirmas patikrinimas. Valstybės Taryba sudarė apsaugos komisiją, kuri ir rinko savanorius.

Pirmuoju užsiregistravo Kazys Škirpa; pirmuoju kareiviu užsiregistravo Stasys Butkus.

1918 lapkričio 1 pradėtas steigti I pėstininkų pulkas. Lapkričio 11 sudarytas pirmasis Lietuvos ministerių kabinetas. Lapkričio 13 Valstybės Taryba paskelbė laikinąją Lietuvos konstituciją. O jau lapkričio 23 išleistas pirmasis įsakymas kariuomenei /tai kariuomenės įsteigimo diena/. Gruodžio 24 įsteigta Vilniaus Komendantūra.

1918 gruodžio 29 priimtas savanorių šaukimas. Kaune ministras M. Silevičius tą atsisaukimą paskelbė 1919 sausio 3. Sausio 15 Slezevičius paskelbė karininkų ir puskarininkų pirmąją mobilizaciją.

Atsisaukimo projektą sudarė 1918 spalio mėn. /Kazys Škirpa ir įteikė jį Lietuvos Tarybos Apsaugos Komisijai.

Vokietijos vyriausybė, 1918 kovo 23 pripažinusi Lietuvą de facto ir de jure, iš dalies ėmė vykdyti I-ojo Pasaulinio Karo užbaigimo paliaubų sutarties reikalavimus. Tuo būdu Lietuva gavo ginklų ir kitokių karo reikmenų. 1918 sausio 10 buvo gautas iš Berlyno pranešimas, kad vokiečiai duoda paskolą ir pasižada remti Lietuvą kaip laisvą valstybę.

1919 sausio 16 Kaune įvyko konferencija: ministras Slezevičius pranešė, kad tuo metu jau buvo suorganizuota 2 pl

LIETUVOS KARIŲ KUOPA KAUNE, KARO MUZIEJAUS SODELYJE

Savanoris – Kurejas K. SITKAUSKAS

Lietuvos Kariuomenės mokomasis Kavalerijos būrys Marijampolėje 1925 metais. Viduryje – savanoris kūrėjas, būrio vadas

Kazimieras Sitkauskas

rusifikaciją, o mūsų partizanų vadina banditais.

Mes turime žinoti, kad mes, kaip lietuviai, visi esame labai atsakingi prieš savo tautą, už jos ateitį. Juk mes, dabar gyvendami, ir kuriame savo ateities istoriją, kurią skaitys mūsų ateinančios kartos. Tegul nebūna parašyta, kad buvo tokių, kurie sėdėdame rankas sudėję ir gerbūviu pertekę, mažai arba nieko neveikėme savo pavergtos tautos ir priaugančios kartos labui.

Mes gyvename laisvame krašte, kuris mums nedraudžia rūpintis pabergtos mūsų tėvynės išlaisvinimu ir mūsų priaugančio jaunimo paruošimu jos ateities laisvės kovai.

Mūsų visų šventa pareiga yra: leisti savo jaunimą į lietuviškas mokyklas, jaunimo organizacijas, raginti skaityti lietuviškas knygas – laikraščius ir kad siektų aukštojo mokslo. Tik lietuviškai subrendęs kūrybingas jaunimas bus mūsų lietuviybės išlaikymo tvirtovė.

Švėsdami Kariuomenės šventę, mes visi vieningai turime prisiminti ir pagerbti visus Lietuvos laisvės kovotojus, ypač mūsų savanorius ir partizanus, kurie sudėjo didžiausią auką, ant tautos laisvės aukuro – savo gyvybę.

Mielas tautietė, štai ką rašo savo testamentą mums visiems, Lietuvos kariai – partizanai: "Mes mirštame, bet mirdami norime žinoti, ar dar liks lietuvis, kuris nebijotų nors GYVU ŽODŽIU, KOVOTI UŽ PAVERGŲ, NAIKINAMĄ LIETUVĄ IR JOS LAISVĘ".

Tad, tegul Lietuvos partizanų testamentas įpareigoja mus visus vesti savo tautos laisvės kovą su mokslininko knyga, su dailininko paveikslu, su lietuvišku žodžiu ir daina, su tautiniu šoku ir malda.

Toronto, Kanada.

SOVIETŲ REALYBĖ

KORUPCIJA MEDICINOS SRITYJE

Jei būtų galimi Sovietų Sąjungoje visuomenės nuomones apklausinėjimai, nėra jokių abejonių, kad žmonės pripažintų nemokamą gydymą kaip svarbiausią sistemos privalumą. Argi jų televizija neaiškina, kad neturtingas ligonis Amerikoje yra išmetamas į gatvę? Vienas tarybinis tarnautojėlis man pasakė: "Tai tiesa, kad mes mažai uždirbam ir kad mūsų gyvenimas vargingas. Bet mes esame tikri, kad mes gydys, nežiūrint kokia būtų mūsų padėtis visuomenėje."

Kai žmonės vežioja oficialiu maršrutu – neišvengia – mai nuveda juos į ultra-modernas klinikas ir pavyzdin – gas sanatorijas, jie būna užkerėti: milijonas gydytojų – atsieit vienas – 250 – čiai gyventojų; šeši milijonai dirban – čiųjų sveikatos sektoriuje; 125 lovos dešimčiai tūkstančių gyventojų, palyginus su 82 – jomis Jungtinėse Amerikos Valstybėse, ir t. t.

Kai rusas giriasi savo medicina, jam visai nežinoma, kad kapitalistiniuose kraštuose egzistuoja socialiniai draudimai. Bet jis žino, kad šioje srityje, kaip ir kitur, sovietinė valdžia suteikia jam garantuotas minimalias paslaugas, nors retai kas jomis patenkintas. Pacientą maudžia toji saviijauta, kurią pavaizdavo Rusanov'o atvejis "Vėžio Pavilijone": reikia vengti standartinio slaugymo. Kitaip sakant, reikia pasigerinti padėti – duoti kyšius, laimėti daktarų ir slaugių prielankumą kokia nors dovanėle, žodžiu, ištrūkti iš oficialaus /ir nepakankamo/ slaugymo rėmų ir laimėti sau tinkamesnę priežiūrą – švarius lovos baltinius, ar anesteziją aborto atveju. Čia išneria kyšiai, tas būtinas elementas kiekvienam, kas nori, kad patarnavimai būtų kiek geresni.

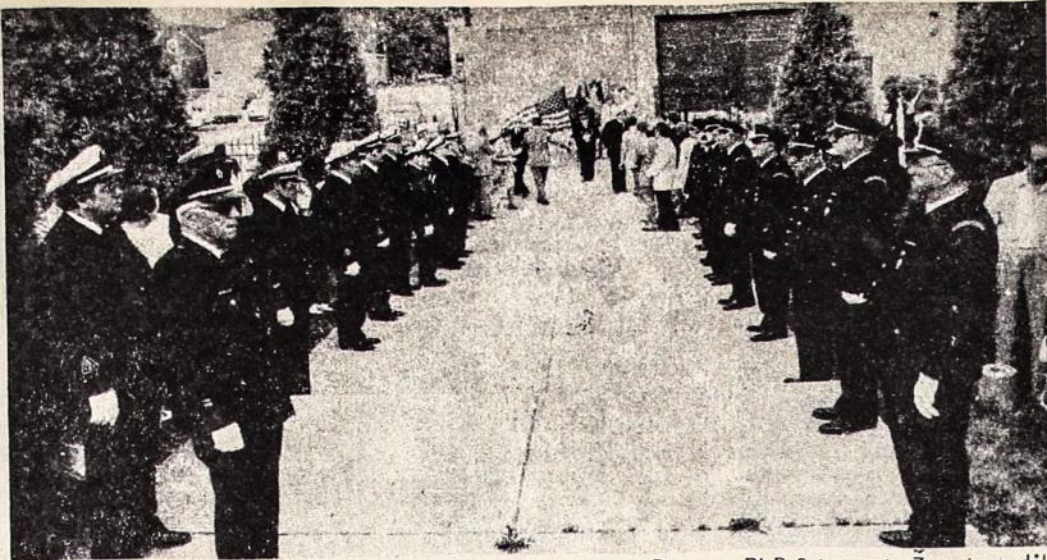
Komunistinės teorijos žurnalas "Komunist" yra viešai pripažinęs, kad kai kuriose gydyklose ligonis, kuris neduoda kyšių, yra paliekamas Dievo valiai.

Į gydytojo profesiją, tą moterų prieglobstį, SSSR yra žvelgiama iš augšto. Nataša, vaikų gydytoja Maskvoje, aiškina taip: "Mūsų vadovų akimis, rūpinimasis žmonių sveikata yra kažkas nemoralaus, nešvaraus."

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Lietuviai šauliai eina garbės saraybą atidarant Pas. Lietuvių Dienos ir PLB Seimą prie Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo.
Nuotr. P. Malėtos

BALTO AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI J. J. B. /tęsinys/

Karaliai, gi, mūsų įtakoje nuo žiliausios senybės ne - šioja per petį Perkūno deivio, Dievo atstovo žemėje, mėlynos spalvos juostą. Bet ar ne laikas susidomėti, kuriems galams karaliai kabindavo karūnas / iš žodžio: "karoti", "karo" / bažnyčiose ar šventyklose, o ne dėvėdavo jas saugiai užsimovę ant galvos?

Mat tos "karūnos" tebuvo tik visai "neturtingos" tikrųjų karūnų replikos, kurios didelių švenčių metu buvo naudojamos kaip kandeliai. Tas vyčių-gudų atradimas dabar puošia iškilmingas sales visame pasaulyje. Tos "karūnos" turi varžtus ir atsidaro kaip replės, kad juosna įdėtų šimtais žvakių nusmaigstyta kuo rą. Jam pritvirtinti viršutinėje pusėje buvo pritaisytos specialios ašselės. Tokia UGNIES KARŪNA arba Sauluvą sprinduliavo grandinėlių "liepsnelių" tarpe. Ispanai net išlaikė mūsų Sauluvos pavadinimą: "Corona de luz".

Taip "Ugnies Karūna" išliko mūsųose per tūkstančius metų silpnai tebebykčiodama krkščionių altoriuose po to, kai JOGAILA 1387 m. vasario 20 d. aktu ją negarbingai pradėjo dėvėti Vilniuje.

Lyono, Orleano, Paryžiaus, Reimso ir daugelio kitų miestų katedrose tokių "corona de luz"-sauluvos karūnų buvo. Tai mūsų karališkosios Saulės dinastijos simbolis. Reimso karūna turė 54 pėdų skersmenį, gi mūsų vytingųjų /"vikings"/ "normanų" žemėje, Baye mieste /garsus savo audiniais/ buvo varinė, paausota ir emaliuota SAULUVĄ, paausota mūsų kunigaikščio Vado /Odo/, Vilhelmo I, Anglijos užkariautojo brolio.

Pažvelgę į šventilos kryžių, nebūdami meno ekspertu, galime lengvai atpažinti baltų meną, kuris puošia ir mūsų kapines ir kryželius.

12 "SUNNIKOS" KARŪNA...

Portugalijos Galyčios sueivių karalius /dar laikomas ir vanduo lių karaliumi/ KARIŲ RIKIS, apie 550 m., siuntė savo ambasadą į Tors katedrą, nešinę aukso dovanomis, sveriančiomis tiek pat, kiek jo raupšais apsirgęs sūnus. Atpirkus už tą aukso "stebuklą" šv. Martyno apsiaustą "veltmilą" ir juo apklojus ligonį, tasai pagijo.

Kas buvo tas "Sunnikas" ir kokia ta "veltmilė", kuri jį pagydė? Šventilos ir Rikio švento karūnos yra normalaus galvos dydžio. Palyginus jas su "Sunnikos" karūna, pastaroji yra daug mažesnė ir nebent tikty vaikui. Istoriškai veltui bandė tą vardą išaiškinti- tokio karaliaus, sako, visai nebuvo, net ir karalienės. Vienas iš jų buvo iškėlęs

Kelionė Po Tolimąją Aziją

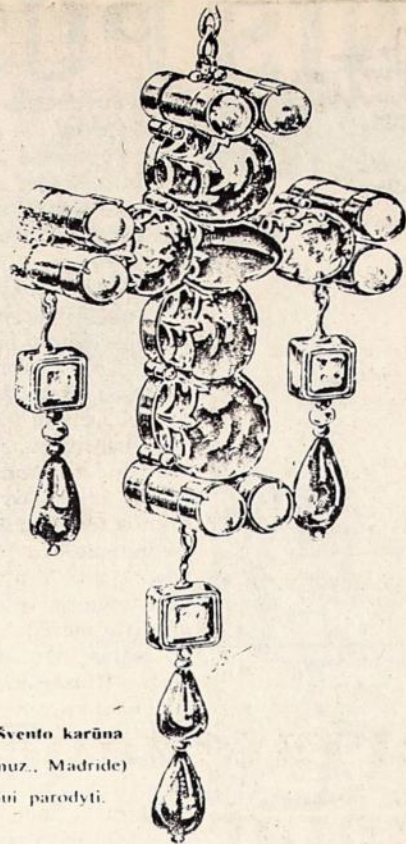
Liudas STANKEVIČIUS
/tęsinys/

Šį kartą, nenorėdami apsiriboti dienom, kiekviename krašte, paėmėm atvirą bilietą visam mėnesiui be jokių rezervacijų. Kitaip sakant kiek norime dienų, tiek būname kiekvienoje valstybėje. Kur įdomiau, galvojome pabūti ilgiau. Deja, čia buvo mūsų didžiausia klaida. Pasirodo, kai aerodrome priėjome prie "Singapore Airlines" lango ir padavėm savo bilietus skridimui į Bangkoką, tarnautoja paklausė, ar turime rezervuotas vietas šios dienos skridimui. Kadangi mes rezervacijų nepadarėme, tai ir negavome vietos. Tik tuomet pagalvojome, kad mums gali būti rieta, jei nepadarysime rezervacijų į kitus, numatytus aplankyti kraštus. Greitai, maždaug numatęs kiek dienų kiekvienoje valstybėje būsime, prašiau mums jas padaryti; sekančiais dienai į Bangkoką, po to numatyta data iš Tailandą į Singapūrą, iš ten į Taivaną ir iš Taivano į Los Angeles. Viskas sekėsi gerai bet kai reikėjo rezervuoti grįžimui atgal iš Taivano į Los Angeles, tai sako, nėra vietų. Mano atotogos dar nesibaigė, tai galėčiau pratęsti dar savaitę Taivane. Deja, oro linijos tarnautoja tvirtino, kad jau visi lėktuvai užpildyti. Klausiu, kada galima į juos pakliūti. Sako: "Tiktai už dviejų mėnesių!" Ne - gi reikės likti Azijoje? Tuomet pradėjau lakstyti nuo vienos oro linijos langelio prie kito, žiūrėdamas, gal koks priimtų mano bilietą ir galėčiau išskristi, bet nieko nepešiau. Nebent, nori pirkti naują bilietą su "China Airlines" iš Taivano į Los Angeles. Jie turi laisvų vietų ir tai kainuotų \$600.

Pereitais metais, skrisdami iš Japonijos į Los Angeles su "Singapore Airlines", susipažinom su to lėktuvo 1983. XI. 10

Baltų karaliaus Rikio švento karūna
(Originalas Armeria Real muz., Madride)

Kryžius padidintas atskirai meistriškam menui parodyti.

nevykusią hipotezę, jog tai kūrto nors Baltų karaliaus žmona.

Kalbėdami apie šių ir kitų "gotų" karūnų stilių, žinoma, taip pat prieina visokių juokingų išvadų. Čia nų eksportai tvirtina, jog tai gryniasias "merovingų frankų" menas. Išpačiai vėlgi įsitikinę, kad tai puikūs "lokalinės kultūros" žiedai, su menkomis Bizantijos ir Romos įtakų priemaisomis. Tuo tarpu vokiečiai tik purto galvas - absurdas, tai aiškiausias "germanų" menas /bet kas buvo tie "germaniai", jie nepaiškina/. Tačiau juos visus nustelbia Vatikanas, kur "Le Dictionnaire d'Archéologie Chrétienne" skiria tam "krikščionių /ar rijų/ menui" net keliolika puslapių, su daugybe iliustracijų ir atitinkamu dievobaimingų komentarų... O mes...?!

Mieli ponai, pirmiau susitarkite kaip pasidalinti šiuo ir kitais lobiais /tarsi Kristaus apsiaustu/. Jūsų keturių, ir kitų Europos vagių, pretenzijos taip skirtingos viena nuo kitos kultūros atžvilgiu, neturi nieko bendra su Baltų karūnomis. Je jūs jas darėte ar nešiojote, todėl neturite į panašius lobius ar krautį kitokios, kaip grobiko teisės...

Be to, milijoninių turtų neaukojama šiaip sau, kad juos išmetus pro langą. Taigi, turėjo būti kažkokia labai svarbi priežastis ar gamtos nelaimė, kad stebuklavietėje atnašautų. Norėta, matyt, išmaldauti stebuklo, kada visos žemiškos priemonės ką nors apvylė. Nors puikybė ir išdidumas verčia 20-tojo amžiaus žmoniją galvoti, jog ji atrado "visus medicinos ir kitus stebuklus", tačiau tas pat "progresas" liudija jos atitolimą ir paneigimą Dievo. Balto-Aisčiai, nors ir "pagonys barbarai", tačiau tikėjo į sielos nemirtingumą /dar 5 a. pr. Kr. paskelbta kaip dogma jo malonybės SIELMOKŠIO/ ir Dievo...!!!

Ispanijos vyčių-gudų saulėlydis užantspauduotas tuo pačiu prakeikimo antspaudu, kaip ir lietuvių-lekų Rzeczypospolitos /Commonwealth-laisvos demagogijos valdžios/. Ispanijos didikai baltai jau tais laikais sirgo ta pačia liga, kuri mus kankino per 3.000 metų ir dar tebekankina, t.y. aukso laisvės ieškojimas. ŠVENTILA to reiškio nepajėgė apvaldyti, nors jautė artėjančią audrą, todėl visomis išgalėmis bandė užtikrinti mąžamę iš uisūnui sosto paveldėjimą ir sau pačiam neliečiamybę prieš nužudymą ar perversmą. Nors liaudis jį dievino, tačiau didikai neapkenė, nes jis per daug, jų nuomone, "suvaržė jų aukso laisvę".

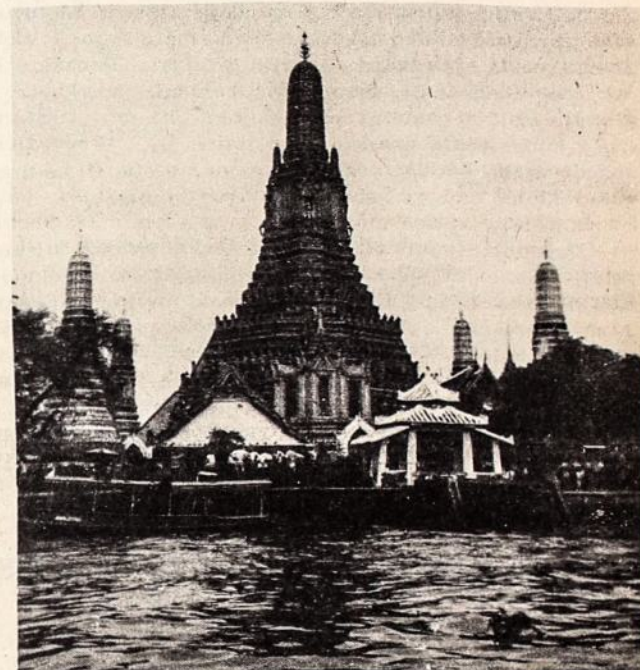
tarnautoju, jaunu singapūriečiu John, kuris žadėjo atskristi pas mus į Kanadą, o aš pasisiūliau aprodyti miestą, kai bus pas mus. Jam nepasisekė atsilankyti, tai tik laiškais susirašinėjome. Ir dabar, kai ruošmės skristi į Singapūrą, tai parašiau jam laišką ir jis mums buvo atsiuntęs įvairių informacijų apie savo kraštą. Pagalvojau, yra tik viena išeitis: atskridus į Singapūrą, jo paprašyti, kad jis gal rastų galimybę, kaip mes galėtume patekti į lėktuvą iš Taivano į Los Angeles. Todėl nesirūpinau ir vakare, grįžę į viešbutį, laukėme išskridimo dienos.

Ta diena netrukus atėjo ir nepasijutom, kai linksni sėdėjome lėktuve, skrisdami Bankoko link. Kad kelionė neprailgtų, pasiėmiau lėktuve "Reader's Digest" leidinį, leidžiamą anglų kalboje Honkonge. Tik atsivertęs pirmąjį puslapį, žiūriu- kad šio leidinio vyresnysis redaktorius yra V. Lanias k a s. Aišku- lietuviai! Ir kur tų lietuvių nėra?

Beskaitant įdomesnius straipsnius, atėjo ir vakarėnės metas. Išdalino skanaus maisto, siūlė prancūziškus gėrimus pagal kiekvieno skonį. Taip bevalgant ir begeriant, lėktuvą pamažu pradėjo leisti Tailandos sostinėje, Bangkoke.

Tailandas

Perėjus visus formalumus, jau buvome pasiruošę važiuoti į miesto centrą ir ieškoti viešbučio. Staiga prie mūsų prisistatė jauna tailandietė, kelionių biuro atstovė ir pasiūlė padėti. Pasakėme, ko ieškujome ir ji rekomendavo nebrangų viešbutį miesto centre. Išaukė to viešbučio mašiną ir mus atlydėjo iki vietos. Paskui pasiūlė rytdienai automobilį, kuris galėtų apvežioti po miesto įdomybes arba po įvairias krautuves. Įdomumo dėliai, paklausias kainą, ir didžiausiam mūsų nustebimui sako, kad kainuo-

Išplaukiant iš Bankoko į "Floating market".

tų \$10 visai diežai. Kitaip sakant, pigiau už grybus. Žinoma, tokios progos mes negalėjome atsisakyti ir susitarėme sekantį rytą 9 val. laukti automobilio prie viešbučio durų.

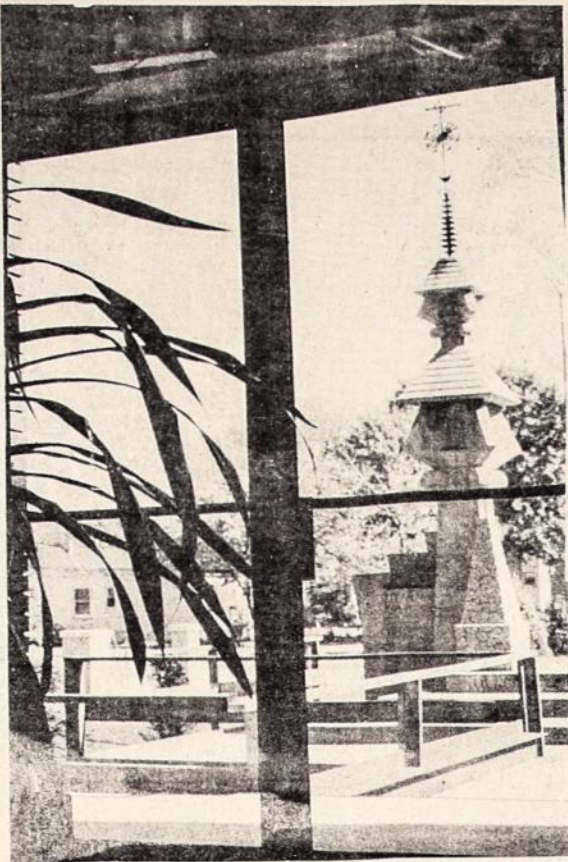
Rytą, punktualiai privažiuoja juodas limuzinas su šoferiu ir vertėju, kviesdami mus į vidų. Automobilio vidus buvo vėsinamas šaltu oru, tai nors nereikėjo prakaituoti, ir buvo labai patogų važinėti. Užteko tik pasakyti ką mes norėtume nusipirkti ir šoferis mus vežė, kaip kokius diplomatus į krautuvę. Kol mes su vertėju vaikstome po krautuvę, šoferis laukė prie krautuvės. Vertėjas pasiūlė nuvežti į brangenybių krautuves, kuriose, sako, nebūtinai reikia ką pirkti. Ir taip vėliau sužinojome, kad iš kiekvienos brangenybių krautuvės, į kurią jis mus vežė, jis gauna komisą. Mes jam sakėm, kad gali mus vežti, kur tik nori, jeigu jiems tai yra naudinga, o mums - ko daugiau vietų matysim, tai tuo įdomiau! Taip ir pradėjom lankyti brangenybių krautuves. Įeinant, pardavėjos tuojau pat pasiūlo nemokamai Coca Cola arba alaus.

Kai atėjo pietų laikas, tai vertėjai pasiūliau eiti su mumis papietauti į restoraną ir mums rekomenduoti tipingą tailandišką valgį. Po pietų vėl važinėjomės po visą miestą iki 5 val., kol pagaliau mus parvežė į viešbutį.

Tailandas reiškia "laisvas kraštas". Iki 1939 m. ši karalija vadinosi Siamas. Jame gyvena virš 30 milijonų gyventojų: mišrūs kiniečių ir indų. Jeigu nori susikalbėti angliškai, tai neklysi, prieidamas prie indų kilmės tailandiečio, kadangi vis indai kalba angliškai. Šiame krašte dominuoja budistų tikėjimas.

Sekantį rytą pagal mūsų vertėjo patarimą, mes važiavome apžiūrėti žymųjį plaukiojantį turgų. Nuvykome taksiu iki Bangkoko upės prieplaukos iš kur motoriniai laivai plaukia į tą turistinę vietą. Mums pakliuvo atviras laivas su tokiu stogu, lyg baldakimas. Jauna tailandietė sėdėjo laivo gale prie vairo ir tik mums dviems įlipus, tuojau pradėjo plaukti.

Upė buvo labai plati, bet kuo toliau plaukėme, tuo ji siaurėjo ir vanduo atrodė labai nešvarus, tiesiog, rudai pilkas. Iš abiejų upės kraštų matėsi namukai, prie kurių moterys plovė tame nešvariame vandenyje baltinius, o kiti žmonės prie savo namelių maudėsi. Kai kur pakely matėsi labai gražios, tailandiško stiliaus šventyklos. Kartkartėmis pasirodydavo koks gražesnis mūrinis namukas, matyt kokio turtuolio, bet vis prie tos nešvarios upės. /bus daugiau/

VĖJO MALŪNŲ DABARTIS LIETUVOJE

Jurgis GIMBUTAS

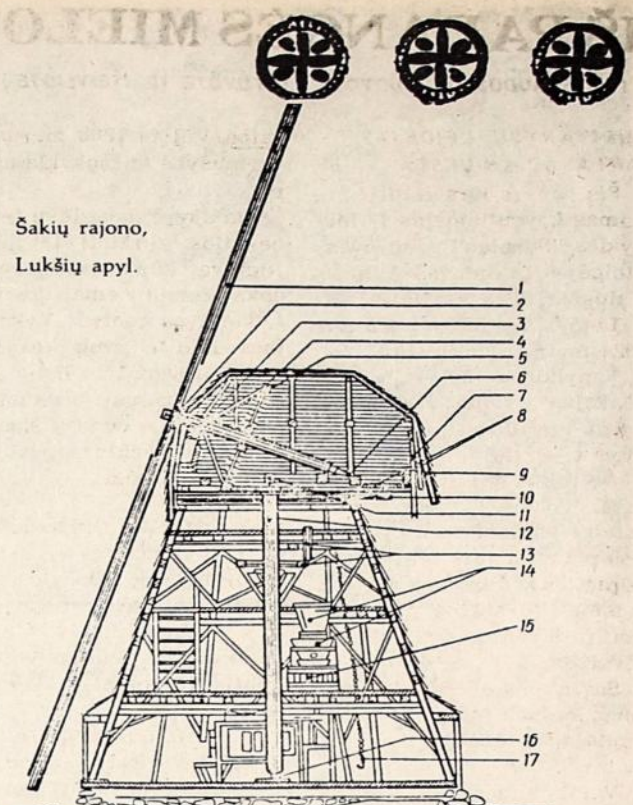
Kaip kitur pasaulyje ir Amerikoje, taip ir Lietuvoje vėjo sukami malūnai atgyveno savo amžių ir jų vietoj dirba elektra arba degalų sukami malūnai. Panašiai išnyko ir vandens ir sukamų ratų malūnai. Kai kurie seni vėjo malūnai pastatai panaudojami kitiems tikslams: muziejams, restoranams sandėliams ar vandentiekio spaudimo bokštams /pvz. Žagarėje/. Aštuoni mediniai vėjo malūnai saugomi etnografiniuose Rumšiškių, Šiaulių ar Telšių buities muziejuose.

Dauguma likusių vėjo malūnų nyksta palikti likimo valiai. Senieji šie Lietuvos technikos ir architektūros paminklai susilaukė tyrinėtojų dėmesio ir to darbo rezultatas yra plačios apimties knyga su gausiomis iliustracijomis, dokumentacija, istorijos bruožais ir mokslinė klasifikacija. Albuminio formato veikalas Technikos paminklai Lietuvoje: vėjo malūnai, išleista Mokslo leidyklos Vilniuje 1982 m. Teksto autorius Eli-

gijus Juvencijus Morkūnas, foto nuotraukos Anatolijaus Andrejevo, 164 psl., 170 fotografijų, 61 grafinis paveikslas. Formatas 21x28,5 cm. Tiražas pažymėtas 15.000. Irišta drobėje. Dailininkas R. Dichavičius, recenzavo etnografe istorijos m. dr. P. Dudnulenė. Iš teksto galima spręsti, kad autorius E. Morkūnas yra mechanikos inžinierius.

Knygos tekstas suglaustas į 31 puslapį, kartu su grafine iliustracijomis. Turinys: Vėjo malūnų paplitimas. Malūnų klasifikacija: stiebiniai, su ratukais, kepuriniai, vėjagirnės ir vėjo turbinos. Pagrindiniai malūnų mazgai. Statybinės medžiagos. Statyba ir meistrai. Puošyba. Senųjų malūnų pritaikymas dabarčiai. Prieduose yra literatūra, šaltiniai, malūnų vietų rodyklė, rusų k. santrauka ir foto nuotraukų sąrašas. Pratarėje paašškinta, kad visos nuotraukos yra naujos, o archyvuose saugomos fotografijos esančios netinkamos spausdinti, tai jos perpieštos "tiksliai dokumentiškai, vengiant rekonstrukcijų". Yra trys detalūs piūvių brėžiniai, parodą konstrukciją ir nemažai atskirų detalių brėžinių. Iš viso suskaičiame 83 malūnus, parodytus fotografijose /kartais po kelias nuotraukas vienam pastatui/ ir 14 malūnų grafinėse iliustracijose. Malūnų vietų rodyklė pateikia trumpus aprašymus 254 malūnų iš dabartinės Lietuvos teritorijos. Knygoje duota statistika yra apytikrė: 19 a. antrojoje pusėje Lietuvoje buvo apie 200 vėjo malūnų, o 1914 - 1921 metais jų buvo apie 1000. Enciklopedijose randame, kad 1937 metais Lietuvoje su Vilniaus kraštu būta 903 vėjo malūnai. Vien tik Šiaulių apskrityje / didžiausioje, 6040 kv. km. / tada buvo 230 vėjo malūnų. Knygoje nuotraukomis iliustruoti malūnai pasiskirsto po Lietuvą labai nelygiai: Aukštaitijoje 65, Užnemunėje 12 ir Žemaitijoje tik 6. Pagal rajonus daugiausiai duota iš Pakruojos rajono /15/ ir iš Radviliškio rajono /14/. Užnemunės Šakių rajone nufotografuota 11 vėjo malūnų. Daugelis nuotraukų rodo pastatus jau be sparnų, o kai kurios ir be stogų kepurų. Nepasakytą, ar knygoje suregistruotieji 254 malūnai yra visi, kiek jų tam tikru laiku rasta Lietuvoje? Ir kada jie suskaičiuoti bei aprašyti? Tad statistinių klausimų ši knyga neatsako.

Daugiausia vietos skirta stiebinės konstrukcijos malūnams. Pastatas sukaliuojamas ant vertikalinės ašies stiebo, įtvirtinto į pamatą. Tokie malūnai dar vadinami ožiniais, kelminiais ir kitaip. Čia reprodukuotas brėžinys iš Šakių rajono Plynių kalimo parodo stiebinio malūno detales. Knygos autoriaus naudojama techniškoji terminologija yra beveik grynai lietuviška, vengiant naujadarų, panaudojant kad ir mažiau žinomą lietuvišką žodyną. Panašiai išsamiai panagrinėti kepuriniai malūnai, dar vadinami olandiškais ar angliškais. Jų bokštinė dalis nejudinama, o pasukamas stogelis arba kepurė kartu su sparnais pagal vėjo kryptį. Čia reprodukuojame kepurinį malūną iš Ukmergės rajono Vaivadiškių kaimo.

28 pav. Kepurinio malūno (Vaivadiškių) pjūvis: 1 — sparnas, 2 — sparninio veleno galva, 3 — sparninis velenas, 4 — sparninis krumpliaratis, 5 — akmeninis sparninio veleno kaklo guolis, 6 — sparninio veleno laibgalio guolis ant reguliuojamosios sijos, 7 — virvės skriemulys krumplinei gręžimo pavaraui rądomis sukti, 8 — krumpline pavara, 9 — kepurė, 10 — malūno liemens kaklas su krumpliaratėju juosta, 11 — statvolio viršutinio guolio reguliuojamoji sija, 12 — statvolis, 13 — maišų kelimo mechanizmo frukcinė pavara, 14 — piltuvė ir mechanizmas grūdams berui, 15 — girnų kubilas, 16 — statvolio apatinis reguliuojamasis guolis, 17 — maišų kelimo grandinė

mo. El. Morkūno surašytieji sudėtiniai dalių ir mechanizmo pavadinimai parodo, kaip rūpestingai buvo parinkti tie terminai.

Kad ir labai teigiamai vertindami naują, iki šiol vienintelį veikalą apie vėjo malūnus Lietuvoje, galime pasigesti kiek platesnės apimties, kad visos Lietuvos dalys būtų pilniau reprezentuotos, o ne tik tie keli minėtieji rajonai. Manytume, kad dabartinė spaudos technika leidžia reprodukuoti ir senesnes archyvinės nuotraukas, o taip pat atrinkti iš jų nebegaunamų senesniųjų leidinių ir perijodikos. Jei reikėtų taupyti vietą, galima būtų apsieiti be to paties malūno trijų ar keturių nuotraukų iš skirtingų pozicijų. Nuotraukų datavimas yra būtinas moksliniuose veikaluose, o čia to nėra. Iš dvigubos antraštės galima spėti, kad toji knyga yra pirmutinė numatytos serijos Technikos paminklai Lietuvoje. Kiti tomai galės būti rūpestingiau paruošti. /Iš "T.Ž." nr. 3/

Apie Lietuvius Kalinius Mordavių Žemės Kacetuose

4. Vertė A.Ž.
/pabaiga/

Šiuo metu stovykloje yra 120 kalinių ir 35 administracijos personalo žmonės, įskaitant sargybinius. Septyni lietuviai sudaro šiek tiek mažiau, kaip 6% stovyklos kalinių, tuo tarpu, kai palyginus visą SSSR /240 milijonų/ gyventojų skaičių su Lietuva, lietuviai tesudaro 1%. Vienam iš lietuvių-šlimui sumažino bausmę iki 15 metų. Tuo tarpu kitiems ją pakėlė už prasižengimus drausmei. Sudėjus visas septynias bausmes kartu, susidarytų 182 metai; tai yra vidutiniai 26 metai kiekvienam; 125 metai jau atbūti; vidutiniai 18 metų kiekvienam. Lietuvių amžiaus vidurkis - 46 metai, visi yra katalikai. Nė vienas jų nėra tyčia savęs sužalojęs ar įsirašęs tatauotuose veide /aš įtariu, kad šios dvi maištavimo formos vyrauja rusų tarpe/ ir nė vienas jų nėra tapęs narkomanu ar homoseksualu. Visi jie išlaikė tarpusavyje iltus draugystės ryšius, ir sudaro įspūdį tartum būtų kokių žemiečių draugija. Tai pažymėtina dori, blaivios galvosenos vyrai, ir jie laikosi atokiai nuo ne-lietuvių/ypatingai rusų/. Jie nerodo jokių antisemitizmo ženklų /bent į akis krentančių požymių/ yra nepaprastai drąsūs žmonės ir nė vienas jų nėra kada prasimanęti fizinių "diskusijų". Būnant čia, maišatyje su kriminalistais ir karo meto kolaborantais, kurie diktuoja stovyklai toną, lietuviai sudaro džiuginančią apraišką. Jiems buvo pažadėta, kad juos paleis prieš bausmės terminą, jei jie pasmerks savo atliktus darbus ir jei pagarbins prisipaудėjus, bet nė vienas jų, išskyrus Bagdoną ir Šlimą, nepadaavė malonės prašymo; bet net ir tada Bagdonas, nežinūrint jo sandėrio su Čeka, buvo nuvilintas, o Šlimui bausmę sumažino iki 15 metų, matomai, už tai, kad jis buvo laikomas protiniai nesveiku /per 15 metų jis, galima sakyti, neištarė nė vieno žodžio/.

Išskyrus rusus, ukrainiečius ir kelis moldavus, čigonus ir baškyrus, kurių statistikos aš dar nesurinkau, yra vienas latvis, vienas estas, vienas vokiečiai, vienas gruzinas, vienas armėnas, vienas uzbekas, vienas kazokas ir keturi žydai.

Yra keturi žydai, bet jei patikėti stovyklos antisemitams, kurie mato žydus visur /Brežnev'as, Kosygin'as ir visa Kremliaus šutvė yra žydai!/, jų turėtų būti čia mažiausiai bent dvidešimt.

Edward Kuznetsov. Prison Diaries. Translated by Howard Spier. Introduction by Leonard Shapiro. New York. Stein & Day Publ. 1975. Translation of "Dnevnik".

ŽODELIS APIE AUTORIŲ

Eduardas Kuznecov'as gimė 1939 metais. Tėvas - žydas, motina - rusė. Išaugo rusiškoje aplinkoje ir visiškai 4 psl.

nepažino žydų kultūros. 1956 baigęs vidurinį mokslą, dirbo fabrike tekintuju. Atliko karinę prievolę ir įstojo į Maskvos Universiteto filosofijos fakultetą. Už metų, antrame kurse, suimamas už priešsovietinę veiklą. Nubaudžiamas septyniais metais kalėjimo. Dalį atlieka Vladimiro kalėjime, dalį Mordavijoje. Paleistas 1968 metais gyveno policijos priežiūroje Strunino mieste, Vladimiro rajone. Vedęs inžinierę Sylvą Zalmanson, persikelia į Rygą, kur dirba lgoninėje.

Už poros metų įveliamas vadinamojį "Leningrado bylon", kada suimami žydai, planavę pagrobti lėktuvą ir pasiekti Švediją. Kuznecov'as nuteisiamas sušaudymu, bet jam pakeičia mirties bausmę 15 metų kalėjimu, sunkių darbų stovyklose Mordavių žemėje.

Jo knyga "Dnevnik" sudaro iš Leningrado kalėjimo ir iš Zh.Kh. 385/10 stovyklos prašmugeliuoti užrašėliai. Į Maskvą, iš ten į Paryžių, kur toji knyga pasirodo rusų kalba 1973 m. Prancūziškasis vertimas pavadintas "Journal d'un condamné à mort", ir yra susilaukęs itin palankių atsiliepimų. Šiuo metu gyvena Izraelyje su žmona.

Nathan M.A d a m s

Narkotikai ir Ginklai

Ilg koks maras, narkotikų vartojimas sklinda po didžiumą valstybių, griaudamas gyvenimus ir sėdamas nusikaltimus. Ilgą laiką pagrindinis narkotikų pardavinėjimo variklis buvo kriminalinės padugnės. Tačiau, yra įsijungusios daug didesnės ir pavojingesnės jėgos ir tarptautinė narkotikų skleidimo pasaulį, kurios veikla ne išgudumo pinigų, bet siekdamas sugriauti Vakarų pasaulio buitį. Metodas - už narkotikus parūpinti ginklus. Pagrindinė šios operacijos veikėja - Bulgarija.

Šiandien heroinas plaukia per Bulgarijos rubežius, pilnai pritariant ir tiesioginiai dalyvaujant aukšto rango Bulgarijos vyriausybės tarnautojams.

Narkotikai gaunami iš tokių ginklų trokštančių kraštų kaip Lebanono, Irano, Irako, iš PLO ir per įvairias teroristines grupes Vid. Rytuose. Už narkotikus apmokama ginklais, o narkotikai pasiekia New York'ą, Paryžių ar Hamburgą. Pelnas investuojamas į naujus ginklų kiekius, kad vėl būtų galima gauti dar daugiau narkotikų.

Žemiau dedame aprašymą medžiaga gauta iš 8-ųjų įvairių valstybių žvalgybos. Amerikoje, Europoje ir Vid. Rytuose, apklausinėjant narkotikų pardavinėtojus, ginklų tarpininkus ir buvusius Bulgarijos agentus.

1971 m. vasario 10 d., 4 val. p. p., apsiniaukusią popietę, pietinėje Bulgarijoje, kur upė Bistritza vienoje vietoje teka paraleliai su Graikijos rubežiumi, uniformuotas, kresnas vyras išnirio iš krūmų. Tai buvo pulkininkas Stefan Sverdev'as. Jis priklausė KDS - Bulgarijos Valstybinio Saugumo Komitetui /analogiškam sovietų KGB/. Pul-

kininkas buvo pasiruošęs pabėgti. Vienoje rankoje stipriai apglėbęs savo 5 mėnesių sūnelį ir kita ranka veddamas savo žmoną ir dukterį, įbrido iki krūtinės į šaltą upės srovę. Po 15 minučių šeima pasiekė Graikijos rubežiaus sargybą. Sverdev'as su saviimi turėjo apie 500 slaptų KDS dokumentų.

Žinia apie Sverdev'ą pabėgimą sukratė visus, įskaitant vyriausią KGB būstinę Maskvoje. Per sekančius mėnesius Bulgarijos slaptos veiklos lizdai Graikijoje pradėjo irti, Sverdev'ui pranešant apie jų veikimą ir peržiūrint slaptuosius dokumentus. Vienas jų, pažymėtas kodu nr M-120/00-0050 neatkreipė į save tuo metu didesnio dėmesio. Jame buvo, tarpe kitų nurodymų kaip demoralizuoti Vakarų bendruomenes, pažymėta ir narkotikų prekyba.

Sverdev'as dirbo 8 metus Graikijos žvalgybai. Po to, Graikijai pradėjus flirtuoti su Varšuvos Pakto /Sovietų satelitų/ valstybėmis, jis buvo iš Graikijos išsiųstas ir galų gale, apsigyveno Vakarų Vokietijoje. Dokumentai su kuriais jis buvo atbėgęs, liko Atėnuose.

Muenchene aš kalbėjausi su Sverdev'u, kuris šian dieną gyvena baimėje.

Jis man pasakė apie minėtą direktyvą dėl narkotikų ir papasakojo įvykių eigą planuojant šį dokumentą.

1967 m. Varšuvos Pakto saugumo viršininkai suvažiavo į Maskvą. Tarp kitų diskutuojamų dalykų, buvo susikaupę ties klausimu, kaip geriausiai eksploatuoti Vakarų bendruomenių būdingą "patvirkimą". Tas klausimas buvo toliau svarstytas tarp KDS aukščiausiųjų tarnautojų Sofijoje, Bulgarijos sostinėje. Tada buvo sudarytas trijų metų planas, pasirašytas 1970 m., liepos 16 d.

"Mes visi žinojome, ką tai reiškia. Narkotikų prekyba iš Vid. Rytų per Bulgariją į Vakarų Europą ir šiaurės Ameriką buvo mums gerai žinoma. Aišku, tai buvo nelegalu, ir narkotikai būdavo konfiskuojami, jeigu juos pasisekdavo užtikti. Dabar, tačiau, bus gabenami ginklai", - aiškino Sverdev'as.

Tam tikslui buvo pasirinkta KINTEX valstybinė įstaiga. Oficialiai ji rūpinosi gauti labai reikalingos užsienio valiutos per komercinių produktų importą ir eksportą. Neoficialiai, tačiau, įstaiga jau pergabendavo nelegalias prekes per Europą ir Vid. Rytus: cigaretes į Italiją ir Turkiją; ginklus Sovietų palaikomiems infiltratoriams Afrikoje ir Vid. Rytuose. Tai buvusi labai gudriai parinkta įstaiga, nes KINTEX tvarkytojai daugumoje patyrę KDS tarnautojai, kurie naudojo įstaigą kaip komercinę priedangą vykdydami šnipinėjimo misijas prieš Vakarus Maskvos nurodymais.

Sverdev'o pareikšti atidengimai savaidžių bėgyje buvo patvirtinti, ir dar daugiau atidengta. Dokumentaciją pėdsakai atvedė nuo Brooklyno ir Los Angeles į Zuerichą, Vieną ir Istanbulį. Ir beveik visuomet pasibaigė Sofijoje. /bus daugiau/

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

MIRĖ KNYGŲ LEIDĖJAS
ANTANAS KNIUKŠTA

Šią vasarą Kaune mirė žinomas knygų leidėjas ir leidyklos "Sakalas" bendrovės steigėjas ir vadovas Antanas Kniukšta, 91 m. amžiaus.

Leidykla buvo įsteigta 1924 m. ir veikė iki 1940 m.

Nepriklausomybės metais "Sakalas" išleido virš 600 knygų ir vadovėlių milijoniniais tiražais.

A. Kniukštai direktoriaujant, "Sakalo" bendrovė įsteigė kasmetinę literatūros premiją. Jis taip pat rūpinosi, kad pakiltų dailiosios literatūros tiražai bei pagerėtų estetiškai knygų išvaizda.

Sovietams okupavus Lietuvą, leidykla buvo iš jo atimta, jis paskirtas paprastu tarnautoju.

Vokiečiams okupavus Lietuvą, jam buvo išmokėta dalis kompensacijos.

Sovietų ištremtas į Sibirą, grįžo palūžusia sveikata. Paskutiniu metu buvo apakęs.

KULTŪROS MINISTERIJA
ŠYKŠTĖ LIETUVIAMS

Ši sezoną Lietuvos teatrų repertuaruose Kultūros Ministerija numato lietuvių klasikų veikalių. Tačiau teatrai privalo statyti 14-ka sovietinių rusų dramaturgų veikalių ir 3 kitų "broliškių" tautų dramaturgų veikalius.

Bus leista statyti tik kelis jaunųjų debutantų lietuvių veikalius: šiaulių teatre B. Bušmos ir R. Tumino pjesę "Žiūrėk, rytoj die na ir šventė", E. Mikulėnaitės "Vis tas pats", Panevėžio Dramos Teatre R. Gudaičio, G. Merckaitės pjeses apie šiaurinę Lietuvos kaimą.

RESTAURUOJA PLUNGĖS
DVARO RŪMUS

Teorėtinio architektūrinis paminklas, vienas įdomiausių Lietuvoje – tai buvę Plungės dvaro rūmai.

19 a. pabaigoje, kunigaikščio Mykolo Oginskio lėšomis, rūmus suprojektavo ir statė architektas Karl Lorenz. Rūmų vidus pasižymėjo ir savo vertingais tapybos darbais, puošniais krosnimis, žemaitijos archeologinių radinių, numizmatikos rinkiniais, archyvas ir turtinga biblioteka.

M. Oginskio tėvas Irenejus buvo pagarsėjęs savo pavyzdingu ūkininkavimu, rūpinimusi valstiečiais, kurie galėjo turėti savo savivaldybę, teismus, taupomąsias kassas. 1835 m. jis savo dvaruose buvo panaikines būdžlavą. 1859 m. jis įsteigė Rietavę žemės ūkio mokyklą su dėstomąja lietuvių

kalba/Vėliau, 1863 m. rusų vyriausybė tą mokyklą uždarė/.

Jis skyrė daug lėšų ir energijos gražinti ir plėsti Rietavę, kuris pasidarė jo dėka žymiu žemaitijos ūkio ir kultūros centru. Vyko žemės ūkio ir namų pramonės parodos: pastatyta ligoninė ir našlaičių namai; nusausinimo tikslais buvo iškastas didžiulis tvenkinys, pradėta statyti bažnyčia.

Kunigaikštis Oginskis buvo suorganizavęs orkestrą ir orkestrinę mokyklą. Jis 1888 m. mokėsi ir jaunasis M.K. Čiurlionis. Jo vėlesnės muzikos studijas Varšuvoje ir Leipcege jis taip pat parėmė.

Nuo abiejų pasaulinių karų Plungės dvaro rūmai labai nukentėjo, ypatingai jų vidaus įrengimai.

Arch. D. Gričius, pagal Paminklų Konservavimo Instituto programą, pradėjo restauravimo darbus. Vienu metu raginama prisidėti vidaus įrengimų atpasakojimais, turimais piešiniais ar kitokia vaizdine medžiaga.

ATIMINĖJA DARBO SUTARTIS,
AR TAI PAGAL KONSTITUCIJĄ?

Kelmėje tardymui buvo iškviesta Regina Teresūtė. Ji dirba prie Žalpių bažnyčios. Milicija atėmė iš jos darbo sutartį ir liepė rašyti pasiūlymą, kodėl ji dirba prie bažnyčios. Ji paaiškino, kad darbą pati pasirenka, kad kol kas dirbtiprie bažnyčios neuždrausta. Čekistas vertė liudyti, kad kun. Svarinskas siuntė ją parvežti Tikičiųjų Teisėms Ginti Kat. Komiteto dokumentų ir šmeižiančios sovietinę visuomenę literatūros. Grasino, kad jai bus iškelta byla. Įspėjo, kad ji turi išsibarminti valdiškame darbe, kitaip reikės susitikti kalėjime. Tardymas užtruko 5 valandas.

KAUNO GAMINIAI DANIJOS
PARODOJE

Šią vasarą Kopenhagoje vyko Sov. Sąjungos gaminių paroda. Iš Kauno 19 imonijų pasiuntė savo gaminių, jų tarpe ir "Drobė", "Litek", "Inkaras" ir kt. Nors Lietuvoje trūksta batų, bet okupanto propagandinė mašina reikalauja nuoduoti, kad štai visi gyventojai gerai aprūpinti, kad ir batais. Kauniečiai ir pristatė geros avalynės modelių.

Žinome, kad juk Rusija galėtų pakankamai pasigaminti bent jau duonos pakankamai. O tačiau – ypatingai KGB buvusio viršininko, užlipusio į "aukščiausiųjų" sostą laikmečiu – vis didesni maisto produktų kiekiai iš-

J. Mozūraitis – Klemkienės skulptūra "Jaunystė" Druskininkuose

gabenami iš okup. Lietuvos Maskvos kryptimi, vis daugiau "broliškių" atostogautojų atvyksta pasivalgyti lietuviško maisto ir dar jo pasiūsti savo giminėms. Lietuviai – stovi eilutėse, laukdami progų susimedžioti sau priklausančio valgio bent dalį.

IŽYMIJŲ ŽMONĖS IR VIZITINĖS KORTELĖS
(Atsiminimai)

P. Enskaitis

Prel. A. Dambrauskas – Jakštas 1925 m., dar gy-1925 m. dar gyvendamas kaime, išmoko tarptautinės Esperanto kalbos ir lankydamsis Kaune (bene pirmą kartą) nutariau nueiti pas žymų rašytoją, esperantininką, prel. A. Dambrauską – Jakštą. Susiradau senamiestyje jo namą ir pabeldžiau į duris. Išėjo sena moteris ir paklausė ko aš noriu. Atsakiau, kad noriu matyti prelatą. Moteris ištiesė ranką ir man nesupratus ko ji nori, pasakė:

– Prašau, ponas, vizitinę.
Kas yra toji vizitinė aš nežinojau, todėl moteris, matydama, kad aš neskučiu įteikti kortelės, paklausė kas aš esu. Žinodamas, kad prelatui nebus žinoma, pasakiau tik vieną žodį "Esperanto". To jai užteko, nes matyt čia lankydavosi daug esperantininkų ir šis žodis buvo jai žinomas.

Netrukus moteris vėl grįžo ir atidare gretimio kambario duris. Prie apikrautomis knygomis stalo sėdėjo asketiškos išvaizdos žmogus. Prisimenu kaklą buvo apsisukęs plokščiu ilgu šakiu, lyg moteriška šilkinė kojine.

Pasisveikinau katalikiškai:
– Esu laudata Jėzuo Kristo.

Įsikalbėjau. Jis man papasakojo apie Kauno esperantininkų gyvenimą. Nurodė kai kuriuos asmenis, kuriuos aš turėčiau aplankyti. Besikalbant jis pastebėjo, kad vartojo valstybių pavadinimus naujoviška galūne "io" (pav. Litovio) Kalbos autorius dr. L. Zamenhof buvo nurodęs vartoti žodį "ujo" (Litovujo). Tai buvo daroma tam, kad paštininkai lengviau suprastų valstybę, tačiau prelatas buvo Esperanto kalbos Akademijos narys ir labai konservatyvus.

Vėliau man teko šiuo klausimu su juo susidurti. 1931 m. su E. Medoniu leidova laikraštėlį "Litova Esperanto – Revuo". A. Jakštas mums rašė, kad laikraštėlį parems pinigais, jei mes atsisakysime šių naujanybių. Suprantama, ko nepadarė žodžiai, tai padarė pinigai.

S. Čiurlionienė – Kymantaitė

1935 m. lankydamas A. Fredos Aukšt. Sodninkystės Mokyklą, pradėjau rašinėti. Parašiau keletą dalykėlių Radijo Jaunimo Valandėlei, kurių vedėja buvo rašytoja S. Čiurlionienė – Kymantaitė.

Vieną dieną gavau iš jos raštelį, kad už mano rašinėlius man priklauso honoraras 25 litai. Man, neturtingam mokinui, tai buvo dideli pinigai ir todėl dar tą pačią dieną buvau prie jos buto durų. Išėjo tarnaitė ir paprašė vizitinės kortelės. Jos neturėjau ir todėl turėjau ant popieruko užrašytą savo pavardę.

Įžymioji rašytoja pirmiausia man pasakė "pamokslėli" – esą, einant pas žymesnius žmones reikia susitarti dėl laiko ir turėti savo vizitinę kortelę. Žinoma, rašytoja nesuprato, kad už atspausdinimą tokios kortelės aš visą savaitę galiu prasimaitinti Mokyklos bendrabutyje. Toliau rašytoja labai nuoširdžiai patarė ir nurodė kai kurias mano literatūrines klaidas.

Dr. Vydūnas

1947 metais sužinojome, kad dr. Vydūnas pasitraukė iš Rytų zonos į Vakarų, mes skautai Merbecko D.P. stovykloje nutarėme jį pasveikinti. Surinkome keletą šimtų markių ir nupirkome pas spekuliantus vegetariško maisto ir parašėme menišką sveikinimo adresą. Dovanas buvau įgaliotas įteikti aš.

Nuvykau į Detmoldą ir susiradau namą, kuriame gyveno Vydūnas. Įleido vokiečių moteris ir įvedė į jo kambarį. (Ši kart vizitinės kortelės neprašė).

Senelis džiągūsi dovanomis. Kilojo sviestą, riešutus ir kitus produktus. Uostė obuolius ir gėrėjosi jukvapuri spalva. Tada išvyniojo adresą. Gėrėjosi piešiniais ir analizavo parašus.

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel-Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Apachioje -

SUVEDANT
SĄSKAITAS
SU ANDROPOVU

KREMI
VEIDRODŽIAI

- Aš išsikraustysiu iš Grenados, bet tu turėsi išsikraustyti iš Baltijos valstybių.
- Per mano lavoną!
- Gerai. Galiu truputiuką palaukti...

PATIKSLINO

Napoleonas, atvykęs į biblioteką, norėjo pasiimti knygą nuo lentynos, bet negalėjo jos pasiekti. Tai pastebėjęs, jaunas bibliotekininkas pribėgo prie jo ir pasisiūlė:
- Jūsų imperatoriškoji didybė, leiskite nuimti Jums knygą, aš aukštesnis...

- Prašau, - atsakė Napoleonas. - Aukštesnis esu aš, tamsta - ilgesnis!

VYRIŠKAI GALVOJANT

- Moterys priklauso daugiausiai nuo gyvulių, - aiškina savo žmonai vyras. - Minkas duoda kailį jūsų paltams, krokodilas odą batams ir rankinukams ir atsiranda asilas, kuris už visa tai užmoka.

Kodėl tie parašai su tokiomis uodegėmis? Žmogus kaip ir jo parašas turi būti aiškus. Ant stalo pastebėjau atskleistą šv. Raštą. Matėsi pabraukimai. Apgailestavo, kad neturi savo mylimos arfos. Neturi ir lietuviškų knygų. Visą tai patiko savo mylimoje Tilžėje. Sakėsi, kai kuriuos rankraščius (tarp jų ir beveik baigtą veikalą "Palyginamoji religija"), gerai izoliavęs ir užkasęs žemėje.

Žadėjau vėl kada aplankyti. Skautininkas A. Krauza, kuris tuosyk Detmoldo Vydūną globojo, pageidavo, kad sutelktomis jėgomis galėtume kas savaitę bent po plytelę sviesto jam parūpinti.

Vėliau Vydūną dar teko matyti Merbecke, kur jis Lietuvių pakviestas skaityti paskaitą. Tarp kitų aktualių reikalų, jis lietuvių kalbą. Ragino kalboje ir rašė vengti svetimų žodžių. Net toks žodis kaip gėlė: reikia tarti žyduklė, nuo žodžio žydėti, žiedas.

Pupų Dėdė

Tai buvo kitos rūšies išmokybė, žinoma visoje Lietuvoje savo humoristinėmis dainuokomis. Buvęs karininkas, parašęs ir išleidęs rimtos poezijos (pav. Akyras Biržys "Sielos akordai"). Paskutiniaisiais metais pasidarė alkoholikas, tačiau žmonių labai mėgiamas. Kur jis pasirodydavo, ten žmonių būdavo pilna salė.

Su juo teko susipažinti 1936 metais. A. Fredos Aukšt. Sodninkystės Mokyklos mokiniai rengė išleistuvių Vakarą. Buvo nutarta Vakarą programai pakviesti Pupų Dėdę. Jį surasti ir susitarti buvau įgaliotas aš. Teko daug kartų eiti į jo statomą trobelę Merkinės gatvėje, bet vis jo neradau. Kaimynai, matydami mane dažnai lankantis, patarė užteiti į geležinkelio stoties restoraną – ten esą dažniau sėdi jis sėdi.

Taip ir buvo – radau restorane sėdintį prie stikluoko. Žinoma, vizitinės kortelės neprašė – tikriasis ir pats jos neturėjo. Pasakius reikalą, jis užsirašė datą ir valandą, pasakė būsiąs. Honoraro reikės šimto litų. Jokios sutarties, nei pinigų įmokėjimo.

Mes Vakarą gerai išreklamavome, todėl paskirtu laiku į salę prigužėjo žmonių kiek tik tilpo. Ėjo laikas. Reikėjo pradėti programą, o Pupų Dėdės vis nėra. Aš pradėjau baimintis. Kas bus, jei Pupų Dėdė neateis?

Staiga išgirdau prie frontinių durų triukšmą – bilietų tikrintojas su kažkuo barasi. Nuėjau pažiūrėti – ogi Pupų Dėdę su Razaliuke, jau apsiuošę savo tradiciniais scenos rūbais, net vyžomis apsiavę, nori įeiti, o durininkas tokių "ubagų" neleidžia.

Juodu įsivedžiau į atskirą kambarį, Pupų Dėdę liepė prausti publikai, kad juodu tuojau išeis į sceną, o sau paprašė pusbonkį. Prisėdome prie staliuko ir juodu ėmė gerti. Paskui Pupų Dėdę apsidairė, kai ką manęs truputį paklausė ir, nebaigęs gerti pusbonkio, išėjo į sceną.

Nustebau, kad juodu nepasiruošę, be jokių repeticijų sudėjo dainuokas apie mokytojus, mokinius ir Mokyklos gyvenimą. Satyros buvo labai vykusios ir taiklios – publika plyšo juokais ir plojimais.

Tai buvo talento ir labai įžvalgos artistas. Tik gaila, kad jis per daug mėgo stikluoką, bet, sako, kad beveik dauguma žymųjų žmonių buvo ir yra alkoholikai.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS
VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ-LIETUVIŠKAI!

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544

Ottawa 523-9977

Toronto 489-3693

Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leidui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);

Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;

Jonui R.: 337-8637

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½% už 90 dienų term. indel.
8½% už 6 mėn. term. indelius
9½% už 1 metų term. indelius
9½% už 2 metų term. indelius
10% už 3 metų term. indelius
10% už pensijų planą
9% už namų planą
8% už specialią taup. s-tą
7½% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10½%
2 metų 11½%
3 metų 12½%
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 10½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 36 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. popietį; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. iki 8 v. v.; šeštadieniais - nuo 9 v. r. iki 1 v. p. p. (Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

KLB TORONTO APYLINKĖS TARYBOS SUSIRINKIMO PREZIDIUMAS, 1983.II.1. Iš kairės: L. Girinis-Norvaiša, sekretorius, tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, adv. Algis Pacevičius, vicepirm., Vida Šiaučiulienė, pirm., Žibutė Šilinskaitė, Vida Valiulienė, sekcijų vadovės, Vidas Valiulis, išdininkas. Nuotr. St. Varankos

Pastovios pajamos ateina iš bingo, salių nuomos ir svetainės "Lokys", kas sudaro pagrindinį pajamų šaltinį. Šiais metais numatoma išmokėti visas paskolas.

Lietuviškos organizacijos buvo remiamos tiesioginėmis aukomis, išmokant \$13.725 ir duodant jų parengimams nemokamai sales.

Valgykla šiemet davė didesnę nuostolį, nes valgių kainos nebuvo pakeltos nuo 1982 m. birželio mėn., o rinkoje maisto kainos pakilo. Nepakeltos buvo ir "Lokio" kainos.

Švietimo Fondas bus didinamas privačių asmenų aukomis ir Lietuvių Namų įnašais. Atatinkamus planus paruoš sudaryta komisija.

Diskutuota bingo administracijos pagerinimas ir plačiau panauginėtas Lituanistinės Katedros Čikagoje rėmimas. Prieita išvados, kad Amerikoje gyvenant apie milijoną lietuvių, turėtų būti pravedant akciją, reikalinga suma bus nesunkiai suorganizuojama.

Po kavutės ir pyragaičių, LN Valdybos pakviestas iš Bostono Perkūnas Krukonis parodė skaidrų montažą "Manoji Lietuva".

ISKILMINGAS LIETUVOS KARIUMENĖS ŠVENTĖS

MINĖJIMAS Toronte, įvyks š. m. LAPKRIČIO 21 d., sekmadienį, 3 v. p. p., LIETUVIŲ NAMUOSE.

Paskaitą skaitys Č. Senkevičius. Gražią meninę programą atliks Priskėlimo Parapijos mišrus choras, vad. muz. sol. Vaclovo Vėrikai. Iš o, akordeonu lietuviškos muzikos pynė ir deklamacija.

Po minėjimo - Kavutė. Minėjimo išlaidoms padengti, prašoma įėjimo auka \$3,- asmeniui.

KLB Toronto Apylinkės V-bos pakvietimu, minėjimą rengia ir visus dalyvauti nuoširdžiai kviečia

VI. Pūtvio Šaulių Kuopa
ARTINANTIS KARIUMENĖS ŠVENTEI

Vlado Pūtvio Šaulių Kuopos Valdyba ruošiasi šią šventę iškilmingai paminėti. Jei ne lietuvis karys, sava-noris-kūrėjas, nebūtų buvusi pagimdyta ir Vasario 16-toji, nebūtų buvusi ir nepriklausomoji Lietuva.

Kiekvienas lietuvis, lietuvis, kurio širdyje nėra užgesusi tėvynės meilė, - visiturtėtų dalyvauti Lietuvos Kariuomenės šventėje ir savo atsilankymu pagerbti žuvusius karius, kovojusius už Lietuvos laisvę. Paskelbta minėjimo data ir vieta, tad visi prašomi dalyvauti. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.

Kuopos Valdyba PATIKSLINAME "NL" nr. 43, paskelbtame Spaudos Vakarų Toronte aukotojų "NL" sąrašė vietoje "A. Ruzmarskis aukojė \$5,-" turi būti "A. Kuzmarskis aukojė \$15,-". Dėkojame. "NL"

TORONTO DARBINGOS TARYBOS KADENCINIS ATSISKAITYMAS

Stepas Varanka

1983 m. lapkričio 1 d., antadienį, 7:30 v. v., Toronto Lietuvių Namuose, valgyklos salėje įvyko metinis KLB Toronto Apylinkės Tarybos susirinkimas, kuriame dalyvavo visi Tarybos valdybos nariai: Algis Pacevičius, Vida Šiaučiulienė, Žibutė Šilinskaitė, Vida Valiulienė, Vidas Valiulis, Vytas Kulnys ir Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, Priskėlimo Parapijos klebonas.

Be KLB Toronto Apylinkės Tarybos narių, susirinkime dalyvavo sekančios, pagal registracijos lapą, organizacijos per atstovus: Priskėlimo Parapijos Toronte Moterų Būrelis-Judita Čuplinskienė, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga-S. Varanka, Vlado Pūtvio Toronto Šaulių Kuopa-St. Jokūbaitis, Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama"-H. Stepaitis, Tautos Fondas-Antanas Firavičius, Kanados "Varpo" Sambūris-L. Girinis-Norvaiša, Kanados Lietuvių Gydytojų Sąjunga-dr. A. Pacevičius, Kanados Lietuvių Fondas-H. Lapas, Toronto Tautinė Sąjunga-B. Abromaitis, Skautų Ramovė-V. Sendžikas, Lietuvių Namų Moterų Būrelis-B. Abromaitienė, Anapilio Sodyba-Antanas Rinkūnas, Toronto Lietuvių Namų-W. Dauginis ir Toronto Lietuvių Maironio Mokykla-G. Paulionienė. Viso 14 organizacijų.

Susirinkime dalyvavo 10-13 svečių, kurie akyliau stebi rinkty tautiečių veikėjų veiklą. Susirinkimo dienotvarkę sudarė 9 punktai ir atskiri klausimai: Karavano, spaudos, Vasario 16, Miss Vilnius, informacijos, kultūriniai reikalai, lėšų telkimas. Susirinkimas užtruko iki 10:30 v. v. Tarybos Rūpesčiai

Vienas iš labai svarbių Tarybos darbų yra Lietuvos valstybės atstatymo-Vasario 16-tosios-minėjimo programos. Tam tikslui Taryba turi sudaryti Minėjimo Komitetą, kurį įeina/pagal alfabetinę tvarką: dr. Judita Čuplinskienė, Antanas Firavičius, Kazimieras Manglicas, adv. Algis Pacevičius, Bronius Saplys, Tėv. Augustinas Simanavičius OFM, Teodoras Stanulis, Angelė Sungailienė ir muz. Dalia Viskontienė.

Vasario 16-toji 1984 m. bus minima vasario 19 d., 4 v. p. Anapilio salėje. Pagrindiniu kalbėtoju yra numatytas žymus mosklininkas iš Rochester'io, N.Y., dr. Antanas Klimas. Be paskaitininko numatoma ir meninė programa, greičiausiai iš Cleveland'o, Vyrų Oktetas. Paskaitos tema- KULTŪRINIS IR RELIGINIS GENOCIDAS LIETUVOJE.

Didelę problemą sudaro lėšų sutelkimas susidariusioms išlaidoms padengti, ypač svetimtaučių atstovų priėmimui. Tai nelengvai

sprendžiama problema. Veiklos gairėse "Pasiūlymai Vasario 16-tosios Minėjimo Pravedimui", 9 punktas sako, "Aukų rinkėjai pasirūpina, kad rinkliava būtų praveda pagal iš anksto nustatytą laiką". Rinkėjai gali turėti geriausius norus, bet jeigu tautiečiai nesupranta gilių tautinės pareigos finansiniai savo auka remti tų svarbių metų parengimų, tai KLB Toronto Apylinkės Taryba ne Komitetas be tautiečių materialinės paramos neturės sąlygų tokius renginius efektingai ir iškilmingai suurosti. Būkime Vasario 16-tosios parengimams dosnesni! Tai vienas iš svarbiausių išeivijos parengimų.

Kitų renginių paruošimai kaip "Karavano" Vilniaus Pavilijonas, Vilniaus Karalaitės reikalauja netik mažai darbo iš visos Tarybos narių, bet ir čia susiduriama su lėšų trūkumais.

Pasitraukiančią Tarybą sudarė jaunesnės kartos, pilni entuziazmo ir energijos atstovai, kurie pilnai įtikino "pensininkus" veikėjus, kad mūsų jaunimas yra pilnai pajėgus ir sugeba gerai ir darniai dirbti be jokių partinių kivirčių ir nereikalingų nesusipratimų. Tai pasigėrėtinas, puikus pavyzdys nesveikų partinių ambicijų "veikėjams", kurie savo partijas stato aukščiau kilnesnių tautinių idealų.

Į naują Tarybos valdybą susirinkimas išrinko: Rimutį Birgiolą, L. Girinį-Norvaišą, kun. Joną Staškų, R. Rudniką, Vytą Kulnį, Kęstutį Raudį ir Rūtą Pacevičienę. Pareigomis pasiskirstys vėliau.

Čia tik labai suglaustai paminėta kai kurie įvykusio susirinkimo momentai ir atstovų išreikšti rūpesčiai.

SKULPTORIAUS JOKUBO DAGIO PARODA

Skulptorius Jokūbas Dagys, pragyventi buvo sunkios, bet baigiantis 1939-1945 m. karui, buvo sugautas apkasų kasti. Pasitraukė į Vakarų Vokietiją, nuolatinei apsigyveno kaip DP, UNRRA atvežtas, Anglijoje. Vėliau, 1949 m. atvyko į Kanadą ir apsigyveno Toronte.

Nors sąlygos įsikurti ir

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais 9 v. r. - 12 v. p. p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

* Namų- Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais

bet kur pasaulyje skambinti:

M6P 1A5 Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 22 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS: MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3 90 dienų term. indelius ... 8½%
Antradieniais 10-3 180-185 d. term. ind. 8½%
Trečiadieniais uždaryta term. ind. 1 metų 9%
Ketvirtadieniais 10-8 Term. ind. 2 metų 9½%
Penktadieniais 10-8 Term. ind. 3 metų 10%
Šeštadieniais 9-1 Pensijų s-ta 10%
Sekmdieniais 9:30-1 Spec. taup. s-ta 8%
Taupomųjų s-ta 7½%
Depozitų-čekių s-ta ... 6%
DUODA PASKOLAS:
Asmeninės nuo 12%
Mortgičius nuo 10½%-13%

ANAPILY IE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r.-1 v. r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

toronto

TORONTO LIETUVIŲ PEN-SININKŲ KLUBO naujas telefono nr. - 762-1744, o Pensininkų Namų VILNIUS MANOR tel: 762-1777.

LIETUVIŲ SKAUTIJOS 65 - METIS bus minima KON-CERTU-VAKARIENE Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo Menėje LAPKRIČIO 20 d., sekmadienį, 3 val. p. p.

INFORMACINIAME LIETUVIŲ NAMŲ SUSIRINKIME

Informacinis LN susirinkimas įvyko spalio 23 d., Karaliaus Mindaugo Menėje, kuriame dalyvavo apie 200 narių.

Susirinkimą atidarė pirm. V. Dauginis. Pakvietė tylos minutę pagerbti mirusius narius. Jis padarė pagrindinį pranešimą apie LN ūkinę ir visuomeninę veiklą. Valdyba veikė pagal nustatytą planą. Informacijų reikalams buvo leidžiamas J. Varanavičiaus redaguojamas rly.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ-LIETUVIŠKAI!

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A A (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ, SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ 119 MIMICO Ave., (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas), TORONTO 7:30 val. v. SKAMBINKIT! Tel. 487-5591

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— Įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.

L8M 1L6

Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiama patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nekl. turto pask.	11%
santaukas	7½%	asmeninės paskolas	12½%
kasdienines palūkanas			
už santaupas	7%		
term. depoz. 1 m.	9½%	Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda	
term. depoz. 3 m.	10%	Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas	
reg. pensijų fondo	9¼%		
90 dienų depozitus	9%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

toronto

(...atkelta iš 6 psl.) J. Dagio medžio skulptūra: "Nesugrįš"

rodų salių, atelje, jo kūriniai garsino lietuvių skulptoriaus vardą ir Lietuvą.

Šiais metais, spalio 29-30 d.d. skulptoriaus Jokūbo Dagio kūrinių paroda buvo suruošta Priskikimo Parapijos Parodų Salėje. Į parodos atidarymą atsilankė ir Lietuvos generalinis konsulas dr. J. Žmuidzinas su Ponia.

Parodoje buvo 131 skulptūra, didžiosios sugrupuotos ant grindų, kitos - ant stalų, ant sienų. Kiekviena jų, ir didesnės ir mažesnės, figūrinės, buvo lyg gyvos. Jų akys atrodė atkreiptos į žiūrovą, nežiūrint iš kurio kampo į jas žiūrėtum. Pasizymėjo ir temų įvairumu, ir paprastų žmonių vaizdavimu: motina su vaiku, du jaunuoliai, senelis ir anūkas, geri draugai, motina kaip saulė, šventoji šeima, Kristus Mokytojas, Mindaugas, Gediminas, Kęstutis ir Birutė, Jaunas Vytas, Vytas prieš mūšį, karas, Jaunoji Lietuva, Lietuva gaisre, Darius ir Girėnas, vargšas velnias, Nepriklausomybės Akto pasirašymas, studentas

dirba, "einu ir einu" ir t.t.

Parodą aplankė gausūs žiūrovai, pavyko gerai, par- duota keliolika darbų.

Skulptorius J. Dagys yra labai darbštus. Ilgai sutemus jo būdelėje-esame kaimynai vasarą, vasaromis arti vienas nuo kito - žiba lempa. Dažnai sėdžiu pas jį ir žiūriu, kaip iš medžio Jokūbas sutveria tokias gyvas figūras. Kaltas, plaktukas ir ranka medžio gabalą paverčia į gyvą būtybę. Aš žaviuosi Jokūbo darbais.

Sulauk 100 metų, garsink lietuvių tautos vardą!

Vasaros kaimynas
Jonas K a r k a

chicago

NAUJA LIETUVIŲ MONTESSORI MOKYKLA

Naujosios Lietuvių Montessori Mokyklos/Suburban Lithuanian Montessori/ tėvų susirinkimas buvo įvykęs rugsėjo 8 d., Bromberk mokyklos patalpose.

Pirmininkavo L. Petrolūnienė ir sekretoriavo dr. Vi-

1983 m. Spalio 30 d. visoje Kanadoje lietuvių jaunimas rinko savo atstovus į Kanados Liet. Jaunimo Są- gos Tarybą. Čia Hamiltono Apylinkės rinkimuose Algis Venclova, Trent U-to antropologijos studentas, įmetė savo balsą už savo pasirinktus 5 kandidatus. Už stalo stovė: K. Mileris, apyl. rinkiminės k- jos pirmin., L. Lukavičiūtė, jaunimo atstovė rinkimų komisijai, rinkimų sekretorius B. Pakalniškis, K. Mikšys ir L. Klevas.

talija Vasaitienė.

Pirmininkė supažindino su Mokyklos įsteigimo istorija. Maždaug per 5 mėnesius buvo surastos patalpos, supirktas ir paruoštas moky- mo medžiaga, paruošti įvai- rūš dokumentai valdžios lei- dimui gauti. Direktore suti- ko būti ir mokytojauti Danu- tė Dirvonienė, o Mokyklos asistente-Audronė Norušienė.

Naujoji Lietuvių Montessori Mokykla palaikys arti- mą ryšį su Amerikos Lietu- vių Montessori Draugija, ku- ri moraliai ir finansiniai rėmė naująją Mokyklą.

Mokykla pradėjo veikti rugsėjo 12 d., Bromberk mokyklos patalpose prie 109th ir Lemont Road.

Vien iš mokslapinių Mokykla nepajėgs išsilaikyti, tad nutarta lėšų sutelkti parengimais. Jų buvo jau du: garažinis išpardavimas ir spalio balius.

Mokyklos reikalais rūpi- nasi savanoriška valdyba: p-kė- Dalia Janušienė, vi- cep.- ir spaudai atstovė Ire- na Kleinaitytė, išd.- Laima Petrolūnienė, sekr.- dr. Vi- talija Vasaitienė, parengimų vadovė- Živilė Jonikienė ir Rūta Sušinskienė.

Daugiau informacijų apie Mokyklą suteikia Živilė Jo- nikienė tel: 257-5514.

NAUJAS TĖVŲ KOMITETAS MARQUETTE PARKO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Naujasis Tėvų Komitetas Marquette Parko Litanisti- nėje Mokykloje pasiskirstė pareigomis: p-kas Alfredas Kulys, išd. Vyt. Juškaitis, sekr. Laima Kvantienė, pa- rengimų vadovė Milda Har- ris, jos pavaduotoja Lakš- tuonė Vėžienė, "Vyturėlio" globėja P. Tuskenienė, spau- dos atstovė D. Šilimaitienė, narė patarėja ir ansamblio globėja Kristina Genčienė.

Litanistinės Mokyklos vedėja yra Bronė Prapuole- nienė. Ji pranešė, kad moks- las vyksta dvejomis pamai-

nomis, veikia 9 skyriai ir Vaikų Darželis. Mokykloje dirba 5 mokytojos, veikia ir lietuviškai nekalbančiųjų specialus skyrius. Moky- toja: M. Jonikienė, D. Puo- džūnienė, Br. Prapuolienė, Rū- ta Jautokienė ir. atsargi- nė mokytoja O. Jagėlienė.

Ketvirtadieniais veikia ansamblis. Jo vadovas ir da- navimo mokytojas - Darius Polikaitis, tautinių šokių mokytoja Irena Smieliauskienė, jos pavaduotoja Renata Va- riakojytė. Akordeonistas- Viktoras Puodžiūnas.

Į ansamblį priimami ir ki- ti vaikai, kurie šios Mokyk- los nelanko. Jau ruošiamasi tradicinei Kalėdų Eglutei.

Reikia džiaugtis pajėgio- mis ir darbščiomis mokyto- jomis ir visais būdais steng- tis, kad mūsų vaikai pasinau- dotų liuanistinėmis mokyk- lomomis, kur tik jos bebūtų.

DVI STIPENDIJOS

Šiais metais muz. Bro- niaus JONUŠO liuanistikai studijuoti stipendiją gavo či- kagietė Danutė RACIŪNAITĖ \$1.000 ir iš Omahos Judita PRAITYTĖ- \$1.000.

Danutė, išgijusi bakalau- ro laipsnį iš istorijos ir ma- gistro laipsnį iš žurnalis- tikos, šį rudenį sieks dokto- rato liuanistikoje. Illinois Universitete ji dėstys pag- rindinį lietuvių kalbos kursą ir asistuos dr. M. Saulaity- tei-Stankus.

Judita užaugo Omahoje, 9 metus studijavo pianino mu- ziką. Dabar studijuoja Chica- gos Universitete. Ji buvo la- bai gera mokinė ir pakliuvo į pirmiejių abiturientų są- rašą, išrinktų iš visos Ame- rikos.

Abi merginos dalyvavo nuo- mažens liuanistinėse organi- zacijose, ansambliuose, a- bi puikiai kalba ir gerai ra- šo lietuviškai.

Sveikiname jas ir gerbia- mą stipendijų mecenatę E- miliją Jonušienę.

norvegus, ukrainiečius, žy- dus ar jų spaudą. Dalyvavo ir Illinois gubernatoriaus bei Chicagos mero atstovai.

Apibūdindamas savo pa- reigas, prelegentas paaiški- no, kad dirbęs tokioje įstai- goje, kur politinė linija ne- nustatinėjama, bet tarpi- ninkaujama tarp Baltųjų Rū- mų ir visuomenės: primami visuomenės nuomonių pa- reiškimai ir pasiūlymai. Jie perduodami politiką nusta- tančioms Baltųjų Rūmų įstaigoms ir po to visuome- nė informuojama apie pada- rytus sprendimus. Kiek ži- noma, L. Kojeliui patikė- ti Europos ir Azijos kilmės mažumų reikalai.

Pusryčių dalyviai buvo la- bai patenkinti taktiškais pa- aiškinimais bei atsakinėji- mais į klausimus.

montreal

• AV Spaudos Kioske galima gauti naujų knygų: J. Gailiu- šio novelės "Visai atsitin- ka" ir E. Juciūtės "Igarkos Naujamiestis".

Čia priimami ir šventiniai sveikinimai į "NL".

• Viktoras SUŠINSKAS bu- vo pagerbtas AV Parapijos Salėje savo 65-tojo gimta- dienio proga šeimos, draugų ir pažįstamų tarpe.

GASTROLIAVO "GINTARO" ANSAMBLIS

Po vasaros atostogų, nors dar ne tiek daug laiko praė- jo, "Gintaro" Ansamblis su- gebėjo rasti laiko ir pasi- ruošti išvykai į New York'ą.

"Laisvės Žiburių" Radijo Programos kviečiamas, Montrealio "Gintaras" lap- kričio mėn. 5 d. su dideliu pasisekimu atliko 2-ją va- landų programą Kultūros Ži- dinio salėje. Atsilankė arti 400 svečių.

Rasai Lukoševičiūtei-Ku- rienai išvykus apsigyventi į Windsor'ą, "Gintaro" An- samblio vadovavimą perėmė ilgametė jo narė Silvija Ak- stinaitytė- Staškevičienė. Or- kestrui vadovauja Rimas Piečaitis, dainininkėms- Milda Ruffo ir šokėjai tal- kininkauja Ina Lukoševičiū- tė ir Kristina Kličiūtė.

Sekmadienį buvo proga ap- žiūrėti ir New York'ą. Daly- vavo išvykoje 43 gintarie- čiai. Lydėjo "Gintaro" Tėvų Komiteto p-kas Juozas Pie- čaitis, taip pat ir Silvija ir Vincas Piečiaičiai.

Visi patenkinti gastrolė- mis ir išvyka grįžo laimin- gai namo.

• Netrukus bus šaukiamas "Gintaro" Ansamblio narių ir tėvų susirinkimas.

Ta pačia proga galės į An- samblį įstoti NAUJI NARIAI. "Gintarėlyje"- Ansamblio atžalyne šiuo metu veikia tik tautinių šokių skyrius, ku- riam vadovauja Ina Lukošė- vičiūtė ir Kristina Kličiūtė.

Danutė Raciūnaitė

Judita Praitytė

LIETUVAITĖ REDAGUOJA MEDICINOS BIULETENĮ

Michael Reese ligoninės biuletenį, pirmoje eilėje skiriamą ligoninės persona- lui, redaguoja lietuvaitė El- zė Vardytė /Liz Vardys/. Leidinį meniniai apipavida- lino dail. Daina Juozevičie- nė.

LINAS KOJELIS KALBĖJO THE UNION LEAGUE KLUBE

Linus J. Kojelis, Baltųjų Rūmų Viešųjų Ryšių Įstaigos direktoriaus pavaduotojas, lankėsi spalio mėn. Chica- goje, kur padarė pranešimų specialiai surengtuose pus- ryčiuose. Jį pakvietė Š. A- merikos Ethnic Cultural Preservation Council. Su- sirinko apie 30 atstovų, re- prezentuojančių armėnus, austrus, estus, italus, juo- duosius, lenkus, lietuvius,

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.
SUTAPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR.

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

PARENGIMAI

ŠV. ONOS DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS įvykis **LAPKRIČIO** mėn. 13 d., Seselių Namų patalpose, po 11 val. p. m. Kaviutė ir bingo žaidimas.

• **LAPKRIČIO 20 d.**, AV Parapijos Salėje vyks **NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS** minėjimas.

Pamaldos - 11 val., pasikaita ir meninė dalis - 12 val. p. p. Rengia "RAMOVĖ".

• **LAPKRIČIO 27 d.** - AV PARAPIJOS PIETŪS, po 11 val., vietoje tradicinės vakarės.

• Visa eilė skaitytojų, metų pabaigai artėjant, pasirūpina, nelaikdami raginimo, atnaujinti prenumeratą, tuo žymiai palengvindami mūsų darbą. Ne vienas pridėjo ir šiltus linkėjimus, ar auką. Visiems nuoširdžiai dėkojame ir džiaugiamės išsivengdami raginimų. "NL"

Primerkime, kad paštas už siuntimą vėluojantiems prenumeratoriams, kelia mums siuntimo mokesį...

ALUMINIJAUS LANGAI

Jau pradėta dėti aliuminija-
jus langai AV bažnyčioje. Jų iš viso yra 33, kurių 20 yra nepaprastai dideli. Iki lapkričio mėn. vidurio, esant geram orui, tikimasi darbą užbaigti.

Parapijos Komitetas yra labai dėkingas visiems, kurie prisidėjo prie langų įvairovės. Komiteto p-kas yra A. Čepulis, nariai - A. Jonelis, Vyt. Barauskas, M. Grinkus, V. Piečaitis, M. Girdžiuvienė.

Langai nestandartiniai, jų kaina - \$26.000.

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

Philip A. Sulginski
D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
3606 RUE CENTRALE, SUITE 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL: Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627,
Montreal, P.Q.
TEL: (514) 871-1430

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 697-2261

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS

KARIUOMENES ATSTEIGIMO

MINĖJIMAS

1983 m. LAPKRIČIO mėn. 20 d., SEKMADIENI,

Aušros Vartų parapijos salėj.

11 val. IŠKILMINGOS PAMALDOS

PROGRAMOJE - Paskaita: Maj. V.R. PAUKŠTAITIS

• Deklamacijos • Kavutė

AUKA: \$3.-

L.K.V. SĄJUNGA

SKANI IR SMAGI VAKARIENĖ

Viliojančių grybų pavadinimu šv. Kazimiero Parapijos vakariene, nežiūrint nepalankaus oro, pasisėkė gerai. Ją organizavo Parapijos Komitetas, vadov. p-kui Petriui Buniui.

Andriaus Russel-Raslavičiaus 7 asmenų/daugiausia styginiai instrumentai/ kapela užgrojo Tautos Himną, kleb. kun. St. Šileika pasveikinęs visus, palaimino stalią.

Vakarienei grybus padovanojo Ch. Ambrasas, E. Korylienė, K. Lukošius - pasižymėję grybautojai. Be grybų netrūko ir skanių, įvairios mėsos bei daržovių patiekalų. Vakariene surengė, vadovaujant E. Korylienei, O. Cousineau, p. Visockienė, A. Tušienė, J. Gabrusevičienė.

Svečius maloniai aptaravo A. Šlekienei vadovaujant, K. Šimonienė, J. Buniene, B. Paulauskaitė, S. Skučienė, K. Kriščiokaitienė.

Prie baro dirbo Parapijos Komiteto vyrai.

Loteriją pravedė Elena McNamara ir Milda Pališaitienė.

Pažymėtina, kad buvo at-

vykusio ir jaunimo bei AV parapijonių. Vakariene praejo linksmoje nuotaikoje, suteikdama ir pelno parapijai.

METINIAME ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SUSIRINKIME

įvykusiame spalio 30 d., dalyvavo 115 parapijiečių.

Parapijos Komiteto p-kas Petras Bunys atidarė susirinkimą ir padarė trumpą pranešimą apie nuveiktus darbus, o R. Martelis pranešė apie parapijos finansinę stovį.

Šiemet komiteto kadenciją baigia P. Bunys, L. Šimonėlis ir G. McNamara. Kadangi parapija ruošiasi minėti 1984 m. šv. Kazimiero 500 metų jubiliejų, tai darinkdami tris naujus narius, komiteto sąstatą padidino ir dar dviem nariais. Tokiu būdu iš viso išrinko 5 naujus narius: O. Cousineau, J. Naruševičių, R. Skučą, Z. Valinską ir A. Zienką.

Klebonas St. Šileika padėjo visiems už gražų bendradarbiavimą pirmaisiais jo darbo metais parapijoje.

Kadangi Montrealio Lietuvių Kredito Unija LITAS neseniai atidarė skyrių šv. Kazimiero Parapijoje sekma-dieniais, tai ta proga komiteto p-kas pakvietė LITO vedėją B. Nėdvarą truputį paaiškinti susirinkusiems apie LITĄ. Vedėjas pasakė, kad LITAS duoda visus patarnavimus kaip ir kiti bankai ir kad tie patarnavimai

yra veltui. Pabrėžė, kad visos santaupos yra labai saugios, nes be paties LITO turimų draudimų, valdžia garantuoja iki \$60.000 kiekvienam. LITAS nėra didžiausias bankas Montrealyje, bet duoda geriausią patarnavimą. Vedėjas taip pat pranešė, kad LITO skyriuje šv. Kazimiero Parapijoje dirba nauja LITO tarnautoja Kristina Šimonėlis.

Baigus susirinkimą, buvo patiekti pietūs, skaniai paruošti E. Korylo ir jos tal-kininkių. K. S.

• **LITAS PRANEŠA**, kad nariai nėra šytų daugiau LITO čekių amerikoniškiems doleriams, nes dabar centrinis bankas, per kurį turi praeiti tokie čekiai, ima \$3,-mokesį už vieną čekį.

Norint pasiųsti amerikoniškų pinigų, prašoma naudotis pašto perlaidomis/money order/. Tas perlaidas galima gauti ir LITE-Kanados ir US doleriais.

• **MORKŪNAS** algis su žmona tarnybos reikais lankėsi įvairiuose Amerikos miestuose. Grįždamas į savo nuolatinę gyvenvietę Aliaskoje, užsuko į Montrealį pas tėvus, Stasį ir Mariją Morkūnus, kur praleido 3 dienas.

• Jau galima gauti LIETUVIŠKŲ KALĖDINIŲ KORTELIŲ Aušros Vartų Spaudos Kioske.

PRISIMINIMAI IŠ BALTIJOS STOVYKLOS Nuotr. L. Staškevičiaus

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$1,000.00

1 metų 9 1/2 %

Terminuoti indėliai

1 metų 9 %

180 - 364 d. 8.25 %

30 - 179 d. 7.75 %

Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau

Taupomos sąskaitos:

Specialios 7.25 %

Su draudimu 7 %

Čekių sąskaitos 5 %

Nekilnojamo turto, Asmeninės ir Prekybinės.

Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr. Treč.	9:00 - 3:00	4:00 - 8:00
Ketvirtadieniai	12:00 - 8:00	2:00 - 6:00
Penktadieniai	10:00 - 6:00	

Sekmadieniais nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽES 15 d.
1475 De Seve ir šv. Kazimiero par. salėje: 10:30 - 12:30

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre Montreal, Quebec
Suite 500 A. H3A 2G6 TEL.: 288-9646

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772 Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391